

AS „SADALES TĪKLS”

Ilgtermiņa stratēģija

2024.-2027. gadam

SATURA RĀDĪTĀJS

▶▶ 1. IEVADS.....	3
▶▶ 2. ĀRĒJĀS INICIATĪVAS UN PLĀNOŠANAS DOKUMENTI ILGTSPĒJAS JOMĀ.....	4
▶▶ 3. IEGUVUMI NO ILGTSPĒJAS STRATĒGIJAS.....	6
▶▶ 4. SASAISTE AR AS "SADALES TĪKLS" VIDĒJA TERMIŅA DARBĪBAS STRATĒGIJU UN KONCERNA ILGTSPĒJAS MĒRĶIEM.....	8
▶▶ 5. AS "SADALES TĪKLS" ILGTSPĒJAS STRATĒGIJA.....	10
E. VIDE.....	10
E1. Klimats	11
E2. Piesārņojums.....	14
E3. Aprites ekonomika	15
E5. Bioloģiskā daudzveidība	17
E6. Tehnoloģijas un inovācijas	19
S. SOCIĀLĀ	21
S1. Darba vide	22
S2. Kritiskie resursi.....	24
S3. Izglītība un zinātne	25
S4. Sabiedrība	26
S5. Klienti.....	26
G. PĀRVALDĪBA.....	28
G1. Ilgtspējas jomu pārvaldība	28
G2. Biznesa ētika	30
G3. Attiecības ar piegādātājiem.....	32
G4. Caurskatāmība un atklātība.....	33
F. FINANSES	34
F1. Investīcijas.....	34
F2. Finansējums inovācijām, izpētei un attīstībai	35
▶▶ 6. RISKU PĀRVALDĪBA.....	36
▶▶ 7. IEVIEŠANA UN UZRAUDZĪBA	36
▶▶ 8. SECINĀJUMI	37

► 1. Ievads

Akciju sabiedrība "Sadales tīkls" (turpmāk – ST) ir energoapgādes uzņēmums, kas nodarbojas ar elektroenerģijas sadali, elektroietaišu, kā arī ar ēku, būvju vai to daļu būvēšanu, inženiersistēmu montāžu un elektropārvades līniju balstu ražošanu.

ST ir lielākais no 10 licencētiem sadales sistēmas operatoriem Latvijā, kas nodrošina elektroenerģijas sadales pakalpojumu, ap 785 tūkstošiem klientiem un 1,1 miljoniem objektu, aptverot 99% Latvijas Republikas teritorijas.

ST ietilpst *Latvenergo* koncernā, kas ir lielākais elektroapgādes pakalpojumu sniedzējs Baltijas valstīs. Visas ST akcijas pieder AS "Latvenergo".

ST vispārējais ilgtermiņa mērķis ir **ilgtspējīga un ekonomiski pamatota elektroenerģijas sadales pakalpojuma nodrošināšana**, efektīvi pārvaldot elektrotīklu, uzlabojot elektroapgādes drošumu un kvalitāti, kas ir svarīgi tautsaimniecības konkurētspējai un izaugsmei, vienlaikus sekmējot klimatneitralitātes mērķu sasniegšanu.

Misija: Mēs nodrošinām nepārtrauktu, drošu un uzticamu energoapgādi atbilstoši klientu dinamiskajām vajadzībām.

Vīzija: Būt Latvijas ekonomiskās attīstības virzītājam, nodrošinot ilgtspējīgu energoapgādi.

Vērtības: **mūsu attieksmju un rīcību kopums, ar kādu ik dienu strādājam:**

Ar atbildību - mēs uzņemamies atbildību par efektīvu un stabilu energoapgādi, par savu darbinieku drošību un sabiedrības elektrodrošību.

Ar enerģiju - esam drosmīgi un mērķtiecīgi.

Ar domām par nākotni - darām labu klientam un sabiedrībai.

Lai līdzsvarotu atbildīgu uzņēmējdarbības praksi ar ekonomiskās, vides, sociālās un pārvaldības jomām, kas atbilst ilgtspējīgas attīstības kritērijiem un ir pamats sadarbībai ar ieinteresētajām pusēm, ST turpina paplašināt fokusu ilgtspējīgas attīstības mērķu jomās un iniciatīvu īstenošanā, nosakot izmērāmus un sasniedzamus mērķus.

ST veicina sabiedrības virzību uz ilgtspējīgāku nākotni:

- nodrošinām drošu un kvalitatīvu elektroapgādi Latvijā;
- attīstām un veicinām "zaļās elektroenerģijas" pieejamību elektrotīklā;
- veicinām elektromobilitātes pieslēgumu attīstību;
- nodrošinām ātru un ērtu elektroenerģijas datu pieejamību;
- saimniekojam atbildīgi, efektīvi un ilgtspējīgi ikdienas darbā un īpašumos;
- veicinām inovācijas un jaunu tehnoloģiju attīstību;
- īstenojam labas korporatīvās pārvaldības principus;
- veidojam ilgtspējīgu, pieejamu un mūsdienīgu darba vidi darbiniekiem;
- dalāmies pieredzē, zināšanās un mācāmies paši;
- saudzējam un saglabājam dabas bioloģisko daudzveidību.

AS "Sadales tīkls" Ilgtspējas stratēģija ir izstrādāta balstoties uz apstiprināto [AS "Sadales tīkls" vidēja termiņa darbības stratēģiju 2022.–2027. gadam \(Stratēģija\)](#), kurā noteikti konkrēti attīstības virzieni un galvenie sasniedzamie stratēģiskie rādītāji, kā arī balstoties uz *Latvenergo* koncerna ilgtspējas stratēģiju laika periodam no 2024. gada

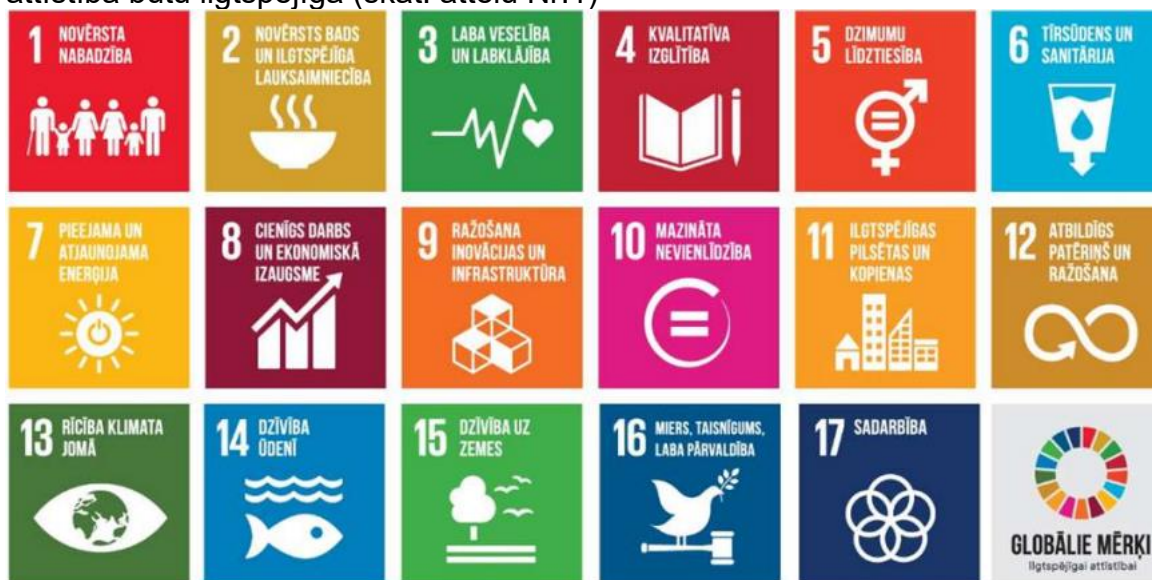
1. janvāra līdz 2026. gada 31. decembrim, precīzāk norādot ST mērķus, iniciatīvas un sasniedzamās vērtības vides, sociālās un pārvaldības jomās.

ST ilgtspējas stratēģija ir izstrādāta laika periodam no **2024. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim** (ilgtspējas stratēģija), kas saskan ar Stratēģijas darbības periodu. Atsevišķu vides mērķu sasniedzamo vērtību ieviešanas termiņi ir noteikti laika periodam līdz 2030. gadam.

► 2. Ārējās iniciatīvas un plānošanas dokumenti ilgtspējas jomā

Būtiskākās iniciatīvas, kas virza ilgtspējīgu attīstību:

- 2015. gadā pieņemtā rezolūcija "Mūsu pasaules pārveidošana: ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam" jeb Dienaskārtība 2030. Tā nosaka **Apvienoto nāciju organizācija (ANO) 17 ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM)**¹¹ un 169 apakšmērķus, kas sasniedzami, lai pasaulē mazinātos nabadzība un pasaules attīstība būtu ilgtspējīga (skat. attēlu Nr.1)

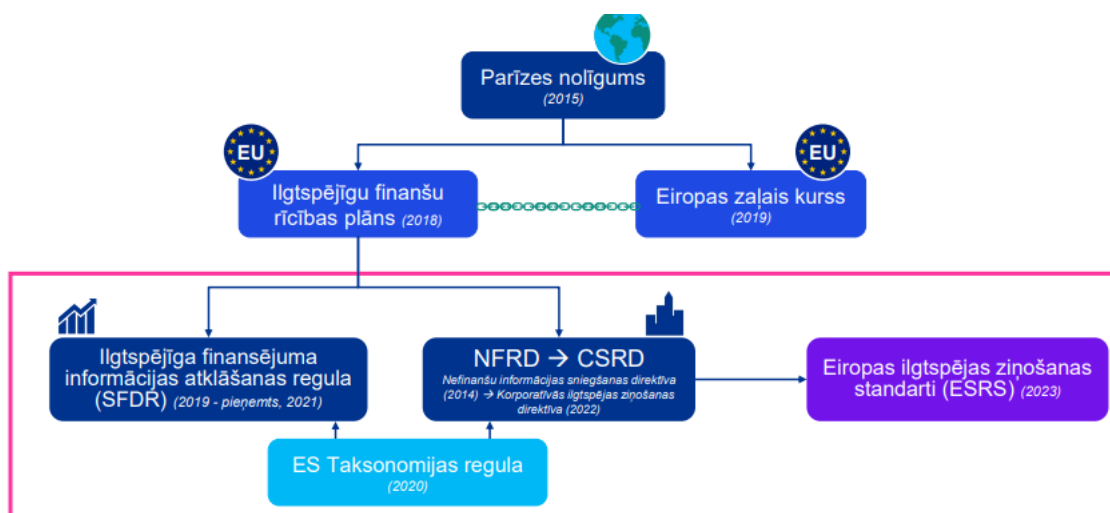

Attēls Nr. 1: ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķi

- 2015. gada **Parīzes nolīgums** – apstiprināts starptautisks līgums, kura mērķis ir stiprināt globālo rīcību klimata pārmaiņu novēršanai un noturēt globālo sasilšanu būtiski zem 2° C robežām, salīdzinot ar pirms industriālo līmeni, un censties ierobežot temperatūras pieaugumu 1.5° C robežās, uzlabot pielāgošanos klimata pārmaiņu negatīvajām ietekmēm un sekmēt noturīgumu pret klimata pārmaiņām un sekmēt investīciju novirzi saskaņā ar oglekļa mazietilpīgu un pret klimata pārmaiņām noturīgu attīstību.
- **Eiropas zaļais kurss** 2019. gadā aizsāka ES virzību uz klimatneitralitātes sasniegšanu 2050. gadā. No enerģētikas nozares skatu punkta kritiski svarīgi šīs politikas pīlāri ir:

¹ PKC tulkotie ilgtspējas attīstības mērķi: [ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķi | Ministru kabinets \(mk.gov.lv\)](https://mk.gov.lv)

- visu citu nozaru iespējami plaša elektrifikācija, tādējādi panākot no fosilajiem resursiem ražotas enerģijas aizvietošanu ar klimatneitrāli saražotu elektrību. Šis uzstādījums rada izaicinājumus transporta, rūpniecības, siltumapgādes nozarēm, bet enerģētikai – jaunas iespējas.
- 2020. gadā apstiprinātā **ES taksonomija**, kas ir ilgtspējīgu ekonomisko aktivitāšu klasifikācijas sistēma.
- 2021.gadā ierosinātā iniciatīvu pakete "**Gatavi mērķrādītājam 55%**", kas ir ES priekšlikumu kopums ES tiesību aktu pārskatīšanai un atjaunināšanai, kas iekļauj arī līdz 2030. gadam samazināt SEG neto emisijas par 55%.
- **Korporatīvās ilgtspējas ziņošanas direktīva un Eiropas ilgtspējas ziņošanas standarti**, kas jāsāk piemērot pārskatos par 2024. gadu. Korporatīvās ilgtspējas ziņošanas direktīva mērķis ir pilnveidot regulējumu ilgtspējas ziņošanas jomā, veicināt ilgtspējas informācijas kvalitāti, nodrošināt uzņēmumu ietekmes pušu vajadzības un Eiropas kopējo pāreju uz ilgtspējīgāku ekonomiku.
- Direktīva **par uzņēmumu pienācīgu rūpību attiecībā uz ilgtspēju** (Korporatīvās ilgtspējas uzticamības pārbaudes direktīva CSDD (Corporate Sustainability Due Diligence Directive)).

Avots: KPMG

Attēls Nr. 2: Ilgtspējas normatīvajā regulējuma ietvara evolūcija

- Nacionālā līmenī vispārīga ilgtspējīga un uz zemām siltumnīcefekta gāzu emisijām balstīta attīstība ir iekļauta arī Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam un Nacionālās attīstības plānā 2021.-2027. gadam
- Latvijas Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021-2030. gadam ir ilgtermiņa enerģētikas un klimata politikas plānošanas dokuments, kas nosaka Latvijas valsts enerģētikas un klimata politikas pamatprincipus, mērķus un rīcības virzienus.
- 2021. gada 6. jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr. 508 "Kritiskās infrastruktūras, tajā skaitā Eiropas kritiskās infrastruktūras, apzināšanas, drošības pasākumu un darbības nepārtrauktības plānošanas un īstenošanas kārtība".
- Ilgtspējas informācijas atklāšanas likums – spēkā ar 2024.gada 17. oktobri.

▶ 3. Ieguvumi no ilgtspējas stratēģijas

Ieguvumi no ilgtspējas stratēģijas:

Risku mazināšana: var palīdzēt novērst un mazināt riskus, veicināt ST noteikto ilgtspējas mērķu sasniegšanu. Pievēršoties vides un sabiedrības interesēm, ir iespēja novērst potenciālus negatīvi ietekmējošos aspektus, reputācijas zaudējumus, tiesas prāvas, soda sankcijas vai citus būtiskus uzņēmuma darbības traucējumus.

Piegāžu ķēdes stabilitāte: var palīdzēt nodrošināt, ka tiek novērstas iespējamās problēmas saistībā ar piegāžu ķēdes nestabilitāti. Tas ir svarīgi, lai izvairītos no materiālu un iekārtu trūkuma elektrotīkla uzturēšanā un attīstībā, pieslēguma izbūvē un nodrošināšanā, kā arī no citām neparedzētām problēmām, kas varētu ietekmēt uzņēmuma darbību.

Efektivitātes palielināšana: ilgtspējīgas prakses ieviešana var veicināt resursu efektīvu izmantošanu, darbības procesu optimizāciju, paaugstināt energoefektivitāti, samazināt elektroenerģijas sadales zudumus, digitālu un inovatīvu risinājumu, tehnoloģiju attīstību.

Jaunas biznesa iespējas: pievēršot uzmanību ilgtspējas jautājumiem tiek veicināta izklaidētās ģenerācijas attīstība, elektromobilitāte, energoefektivitāte, kā arī elektroenerģijas tirgus pakalpojumu attīstība, viedizācija un digitalizācija, ir jaunu biznesa iespēju veicinošas jomas. Tā var ietvert jaunu procesu un pakalpojumu attīstīšanu, kas atbilst ilgtspējīgu risinājumu pieprasījumam tirgū.

Sabiedrības un vides labklājība: ilgtspējīgas stratēģija kalpo kā veids, kā uzņēmums atbild uz sabiedrības un vides izaicinājumiem. Ņemot vērā klimata izmaiņas, tiek veicināta nepārtraukta un kvalitatīva elektroenerģijas sadales pakalpojumu pieejamības un elektrodrošības aspektu nodrošināšana, kā arī vides uzraudzība.

Reputācijas uzlabošana: strādājot ilgtspējīgi, ir iespēja uzlabot sabiedrisko tēlu un reputāciju gan klientu, gan potenciālo darbinieku acīs. Tas var sekmēt klientu uzticību un uzņēmuma konkurētspēju darba tirgū, noturot un piesaistot augsti kvalificētus darbiniekus.

Korporatīvās pārvaldības stiprināšana: mūsdienās elektroenerģijas nozarē jēgpilna ilgtspējas stratēģija jau ir uzskatāma par uzņēmējdarbības sastāvdaļu. Ir būtiski, lai tā būtu neatņemama uzņēmuma sastāvdaļa un ilgtspējas principi atspoguļotos ikvienā darbības jomā.

Augstāk minētie ieguvumi atklāj, ka ilgtspējas stratēģija ne tikai veicina ilgtspējīgu un atbildīgu rīcību, bet arī uzlabo uzņēmuma saimniecisko darbību un konkurētspēju, kas savukārt rada vērtību akcionāram, Latvijas sabiedrībai kopumā un iekļaujas ilgtspējīgas finansēšanas programmās un uz ilgtspēju vērstu partneru vērtību ķēdēs.

3.1. Sagaidāmā vērtība

Ilgospējas stratēģija tiek īstenota kā visaptveroša aktivitāšu programma, sabalansējot finanšu, sociālos un vides faktorus, nodrošinot atbildīgu līdzekļu pārvaldību, kas palielina ST vērtību.

3.1.1. Vērtība akcionāram

Ilgospējīga virzība palielina uzņēmuma vērtību, sniedz iespēju piesaistīt finansējumu uz labākiem nosacījumiem un sniedz jaunas darbības iespējas. Mātesabiedrība AS "Latvenergo" no ST radīto vērtību saņem gan finansiālā formā dividenžu veidā, gan, izaugsmes gadījumā, valstij tiek maksāti lielāki nodokļi. Tiek arī nodrošināta valsts attīstībai un drošībai stratēģiski nozīmīgu resursu un infrastruktūras ilgtspējīga pārvaldīšana.

3.1.2. Vērtība klientiem un tirgus dalībniekiem

Arvien lielāka daļa sabiedrības sāk domāt par ilgtspējīgām rīcībām un tādu arī sagaida no sadarbības uzņēmumiem.

Elektrotīkla uzturēšana un attīstība ir viens no galvenajiem ST pienākumiem. Ilgtspējīgas elektroapgādes kvalitātes nodrošināšanai elektrotīkls tiek veidots, pievēršot uzmanību elektrotīkla drošumam un sprieguma kvalitātei katrā objektā un elektrotīklā kopumā. Lai sasniegtu izvirzīto stratēģisko mērķi, ir definēti galvenie fokusa virzieni – tīkla attīstība, uzturēšana, viedā tīkla pārvaldība, kā arī materiālu ilgtspēja un pārvaldība.

Klienti arvien vairāk interesējas par ilgtspējīgām rīcībām elektroenerģijas pārvaldības jomā, enerģijas avotu konsolidēšanu (elektrifikāciju), viedo datu analīzi un pielietošanu, pieslēgumu efektivitāti un noslodzi, kā arī arvien vairāk kļūstot par aktīvajiem lietotājiem vai ražotājiem. ST pielāgo pakalpojumus un procesus, sniedz padomu un atbalstu, ejot līdzī klientu vajadzībām un paradumu maiņai. Mērķtiecīga digitalizācijas un viedizācijas attīstība ir viena no uzņēmuma stratēģiskajām prioritātēm, tādejādi ST jau šobrīd piedāvā plašas klientu apkalpošanas un informācijas pieejamības iespējas digitālajā vidē, ko turpina attīstīt un uzturēt, lai paaugstinātu pakalpojumu kvalitāti, stabilitāti atbilstoši klientu vajadzībām.

Sākot ar 2020. gada 15. februāri, ST ir ieguvis jaunu lomu elektroenerģijas tirgū, kļūstot par elektroenerģijas tirgus datu apmaiņas un uzglabāšanas platformas "Step" turētāju. Datu platforma "Step" ir informācijas tehnoloģiju sistēma, kuras mērķis, atbilstoši Elektroenerģijas tirgus likumam, ir nodrošināt standartizētu un centralizētu datu apmaiņu un uzglabāšanu visiem elektroenerģijas tirgus dalībniekiem un sistēmas operatoriem. Datu platforma "Step" elektroenerģijas tirgus dalībniekiem ir pieejama kopš 2023. gada 27. marta. ST kā nacionālās elektroenerģijas tirgus datu apmaiņas un uzglabāšanas turētājs virza elektroenerģijas tirgus attīstību, nodrošinot ne tikai elektroenerģijas piegādi saviem klientiem, bet arī digitālo vidi tirgus datu apmaiņai visiem elektroenerģijas tirgus dalībniekiem Latvijā.

3.1.3. Vērtība sabiedrībai

Klimatneitralitātes sasniegšana ir viena no galvenajām vērtībām un kopīgs sabiedrības mērķis. Viens no ST pamatuzdevumiem ir nodrošināt nepārtrauktu, drošu un kvalitatīvu elektroapgādi saviem klientiem. Veicinot zaļo kursu, nodrošināt tīkla

pieejamību ražošanai no atjaunīgajiem resursiem un elektromobilitātes attīstībai, kā arī maksimāli uzņemt saražoto enerģiju, nodrošinot stabilu elektrotīkla darbību. Mērķi un uzdevumi ļoti labi sasaucas ar konceptu, ka planēta visiem viena un visiem kopā jādāmā, kādu ietekmi mēs atstājam.

3.1.4. Vērtība investoriem un bankām

Investori un bankas ir ieinteresētā puse, kas interesi par uzņēmumu ilgtspēju ir izrādījuši jau labu laiku. Tomēr tikai salīdzinoši nesen šis sektors ir sācis piedāvāt produktus, kas ilgtspējīgiem uzņēmumiem sniedz arī finansiālu ieguvumu. Finanšu sektoram pašam ir noteiktas striktas ziņošanas prasības par klientiem, līdz ar ko, tie ir ļoti ieinteresēti un izvirza konkrētas prasības uzņēmumu ilgtspējīgai virzībai. Ilgtspējīgi uzņēmumi ļoti labi iekļaujas finanšu sektora ilgtspējas mērķos un finanšu portfeļos.

3.1.5. Vērtība citiem sadarbības partneriem

Gan jaunā nefinanšu ziņošanas direktīva un standarti, gan topošā Korporatīvās ilgtspējas uzticamības pārbaudes direktīva norāda uz skaidru tendenci vērtību ķēdes izpētē un ilgtspējas nodrošināšanā. Tā kā šīm prasībām būs pakļauta virkne uzņēmumu, tad uzņēmumi izstrādās konkrētas ilgtspējas prasības saviem sadarbības partneriem. Ja uzņēmums būs uz ilgtspēju vērsts, tad tam nebūs problēmu izpildīt sadarbības partnera prasības un tie labi iekļausies partneruzņēmumu virzībā uz ilgtspēju. ST sadarbības partneri ir dažādi materiālu un iekārtu piegādātāji, ar būvniecības nozari saistīti uzņēmumi, kā arī citi dažādu pakalpojumu sniedzēji atbilstoši darbības jomām, ir ieinteresēti kvalitatīvā un ilgtspējīgā sadarbībā, izmantojot vienotus principus un sadarbības nosacījumus.

► 4. Sasaiste ar AS "Sadales tīkls" vidēja termiņa darbības stratēģiju un koncerna ilgtspējas mērķiem

Ilgtspējas stratēģija ir pakārtots dokuments Stratēģijai un iekļaujas *Latvenergo* koncerna ilgtspējas stratēģijā (no 2024. gada 1. janvāra līdz 2026. gada 31. decembrim) un tajā ietvertajos ilgtspējas mērķos. Ilgtspējas stratēģijā ir identificēti nepieciešamie uzlabojumi vides, sociālajā, pārvaldības un finanšu virzienos, katrā no tiem definējot pakārtotās jomas un izvirzot tām konkrētus mērķus un sasniedzamās vērtības ceļā uz Stratēģijas ilgtspējas mērķa sasniegšanu.

ST savā darbībā tiecas uz tādiem procesiem, produktiem un pakalpojumiem, kas veicina ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) īstenošanu. Īpašu uzmanību veltot:

- IAM 7. mērķim – nodrošināt visiem piekļuvi uzticamai, ilgtspējīgai un mūsdienīgai enerģijai par pieejamu cenu;
- IAM 9. mērķim – veidot noturīgu un ilgtspējīgu infrastruktūru, veicināt iekļaujošu un ilgtspējīgu industrializāciju un sekmēt inovācijas;
- IAM 12. mērķim – nodrošināt ilgtspējīgus patēriņa un ražošanas modeļus;
- IAM 13. mērķim – veikt neatliekamus pasākumus klimata pārmaiņu un to ietekmes mazināšanai.

ST īstenojot saimniecisko darbību sniedz ieguldījumu arī pārējo IAM mērķu izpildē.

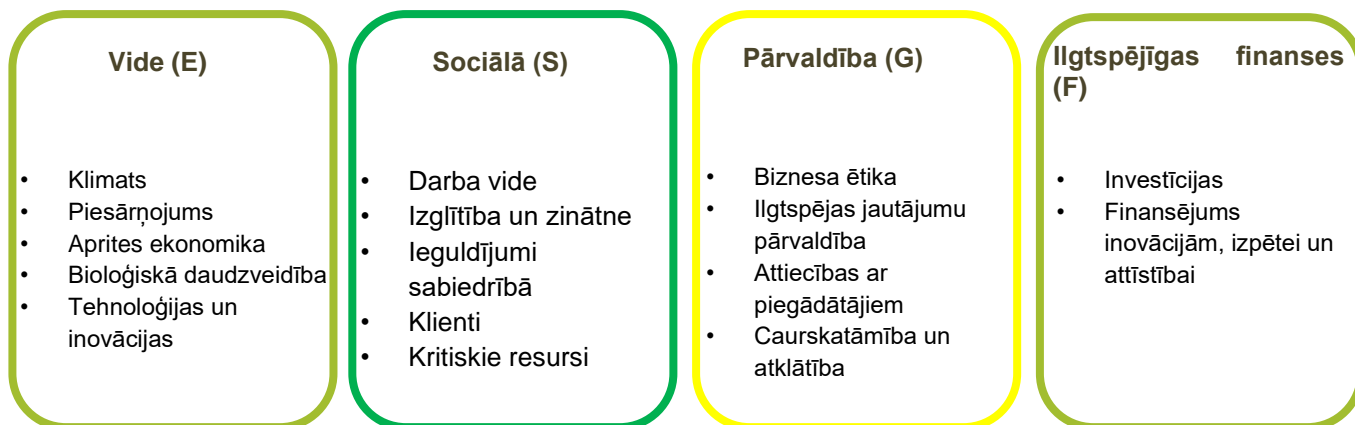
ST vispārējais ilgtermiņa mērķis biznesa stratēģijā:

ilgtspējīga un ekonomiski pamatota elektroenerģijas sadales pakalpojuma nodrošināšana, efektīvi pārvaldot elektrotīklu, uzlabojot elektroapgādes drošumu un kvalitāti, kas ir svarīgi tautsaimniecības konkurēt spējai un izaugsmei, vienlaikus sekmējot klimatneitralitātes mērķu sasniegšanu.

Mērķis veicina ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu īstenošanu, **īpaši fokusējoties** uz 7., 9., 12., 13. ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

ANO ilgtspējīgas attīstības mērķi, kas saistīti ar uzņēmuma saimniecisko darbību un ilgtspējas stratēģiskajiem mērķiem:

Attēls Nr. 3: Stratēģijas ilgtspējas mērķis un tam pakārtotās ESG+F jomas ar mērķiem un indikatoriem

Ilgspējas mērķu vieta AS ST mērķu sistēmā apskatāma attēlā Nr. 4.

Attēls Nr. 4: Ilgtspējas stratēģija koncerna mērķu sistēmā

► 5. AS "Sadales tīkls" ilgtspējas stratēģija

ST Ilgtspējas stratēģijas attiecīgo jomu un apņemšanos apraksti ir iekļauti *Latvenergo* koncerna stratēģijā un šajā ilgtspējas stratēģijas dokumentā iekļautas tikai ST saistošās jomas un apņemšanās, kuras īstenojamas ST vai kopīgi iesaistoties *Latvenergo* koncerna līmenī.

ST mērķis ir nepārtraukti uzlabot, novērst vai mazināt darbības ietekmi uz apkārtējo vidi un klimata pārmaiņām, saudzēt un saglabāt bioloģisko daudzveidību, dabas un energoresursus, iedzīvotāju veselību un labklājību, veidot darbinieku apziņu par saudzīgu un atbildīgu attieksmi pret vidi un energoresursiem.

E.VIDE

Attīstot elektrotīkla infrastruktūru, tai skaitā zaļās elektroenerģijas uzņemšanai elektrotīklā, un pilnveidojot jaudas plūsmu pārvaldīšanu, nodrošina platformu citiem komersantiem un māsaimniecībām Latvijā aktīvi iesaistīties Eiropas Savienības Zaļā kursa mērķu un ANO Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam mērķu sasniegšanā, ievērojot vides, energoefektivitātes, kā arī ekonomiskos un sociālos aspektus, pildot ārējos un iekšējos tiesību aktus energopārvaldības, vides un dabas aizsardzības jomās, apzinot un ievērojot klientu un citu ieinteresēto pušu vajadzības.

ST turpina stiprināt valsts enerģētisko drošību un veicina drošu, elastīgu un efektīvu energoresursu izmantošanu, atbilstoši klientu vajadzībām, integrējot atjaunīgo energoresursu (AER) tehnoloģiju pieslēgumus elektrotīklā.

Pakalpojumu attīstība atjaunojamās enerģijas iegūšanai un patēriņa kontrolei, izmantojot mūsdienīgas informācijas un datu apmaiņas tehnoloģijas un risinājumus, nodrošina iespēju klientiem visaptveroši pārvaldīt energoresursus un samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas (turpmāk – SEG).

Energoefektivitātes paaugstināšana sniedz iespēju aizstāt fosilo energoresursu izmantošanu ar AER, kā arī veicina, valsts mērogā, transportlīdzekļu publiskās ātrās uzlādes tīkla staciju infrastruktūras pieejamības izveidi.

ST, īstenojot saimniecisko darbību, apņēmies mazināt emisijas un klimata pārmaiņu ietekmi, pielāgojot elektrotīklu atbilstoši tagadnes un nākotnes klientu prasībām, tehnoloģiskajiem risinājumiem un citiem būtiskiem faktoriem, kas nodrošinās drošu, kvalitatīvu elektroenerģijas sadales pakalpojuma pieejamību visā Latvijas teritorijā, vienlaikus radot arī ieguvumus ne tikai vides, bet arī sociālajā un ekonomiskajā dimensijā.

Vides aspekti un to integrēšana uzņēmējdarbībā ir būtiska gan no risku pārvaldības, gan uzņēmuma vērtības palielināšanas viedokļa, un sekmē ilgtspējas kultūras veidošanu uzņēmumā.

Sadaļā ir piecas jomas: klimats, piesārņojums, aprites ekonomika, bioloģiskā daudzveidība un tehnoloģijas un inovācijas. Katrai jomai izvirzīti mērķi, apņemšanās mērķa sasniegšanai, KPI un sasniedzamās vērtības.

E1. Klimats

Mērķis: sasniegt klimatneitralitāti 2050.gadā.

Kāpēc joma ir svarīga? 2019. gada beigās Eiropas Komisija (turpmāk – EK) uzsāka zaļo kursu, kura galvenais mērķis ir Eiropā sasniegt klimatneitralitāti līdz 2050. gadam. 2020. gadā Eiropas valstis vienojās līdz 2030. gadam samazināt Oglekļa dioksīda emisijas (turpmāk - CO₂ emisijas) emisijas par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni un līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti. Apzinoties klimata pārmaiņu radītos draudus dabas resursiem, cilvēku veselībai un drošībai, uzņēmumiem ir jāsniedz savs ieguldījums klimata pārmaiņu seku novēršanā, samazinot SEG.

Cīņa pret klimata pārmaiņām, ko rada SEG emisiju pieaugums, ir arī viens no 17 ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem.

Attīstot elektroenerģijas sadales elektrotīklu tiek būvēta un uzturēta infrastruktūra, kas atbilst sprieguma kvalitātes prasībām un ietver mūsdienīgus elektrotīkla elementus, kuri veicina atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas vai izmantošanas iespēju pieaugumu, elektromobilitātes risinājumu attīstību, nodrošinot elektroenerģijas jaudas pieejamību. Viedā tīkla attīstība un digitālie pārvaldības risinājumi, paaugstina elektroenerģijas pieejamību un tās ātru atjaunošanu elektrotīkla bojājumu un elektrotīkla piegādes atslēgumu gadījumos, palielina elektroenerģijas datu plūsmas ātrumu, tās monitoringu un sniedz lietotājiem informāciju efektīvai patēriņa kontrolei, optimālākas izmantojamības prognozēšanai nākotnē.

Lai nodrošinātu ātrāku virzību uz klimata mērķu sasniegšanu, investīciju projektu realizācijai elektrotīkla infrastruktūras un energoefektivitātes virziena attīstībā, tiek

piesaistīts Eiropas savienības Atjaunošanas un noturības mehānisma fonda un "REPowerEU" finansējums.

Klimata jomā noteiktas trīs apņemšanās:

1) **E1.1 Samazināt tiešās (1. tvēruma) siltumnīcefekta gāzu emisijas** gadā, kas vērstas pašu saražotās siltumnīcefekta gāzes CO₂ tiešās emisijas no degvielas sadedzināšanas un siltumenerģijas ražošanas. SEG emisiju intensitāte tiek izteikta oglekļa dioksīda ekvivalenta tonnās CO₂ emisijas, un tā tiek mērīta uz vienu koncernā saražoto elektroenerģijas vienību (MWh).

Situācijas apraksts. Tiešās jeb 1. tvēruma SEG emisijas ir emisijas, kas rodas no avotiem, kuri ir uzņēmuma īpašumā vai kontrolē.

ST noteicis divus būtiskākos mērījumu virzienus un KPI ar sasniedzamām vērtībām ilgtspējas stratēģijas periodā – saražotā siltumenerģija un vieglo transportlīdzekļu ekspluatācija.

Emisiju apjomu un intensitāti ST ietekmē pašu saražotā siltumenerģija. Galvenie kurināmā veidi ir dabas gāze (33%) un elektroenerģija (64%).

Kā mērījums noteikts saražotās siltumenerģijas t. CO₂ apmērs un plānotais apmēra samazinājums stratēģijas periodam. Lai turpinātu uzraudzīt siltumenerģijas ražošanā radīto emisiju apjomu, līdz 2027. gadam plānots izstrādāt atjaunojamo energoresursu izmantošanas plānu siltumenerģijas ražošanai un uzsākt tā īstenošanu, pakāpeniski samazinot dabas gāzes izmantošanu.

Transporta dekarbonizācijas plāna īstenošana – vieglos transporta līdzekļus ar iekšdedzes dzinēju nomainīt ar elektroauto, pakāpeniski palielinot elektroauto izmantošanu. ST autoparkā, tai skaitā vieglā transporta grupā, samazināt fosilā degvielas radītās tiešās (1 tvēruma) siltumnīcefekta gāzu emisijas, attīstot ilgtspējīgas degvielas veida izmantošanas iespējas un multifunkcionālas speciālās tehnikas iegādes.

Lai veicinātu videi draudzīga transporta izmantošanas pieaugumu valstī, tai skaitā Eiropas transporta tīkla ietvaros (TEN – T), ST īsteno investīciju projektus elektrotīkla izbūvei vai pārbūvei pieslēgumu ierīkošanai, kas nodrošina ātra un ērta publisku elektrisko transportlīdzekļu uzlādes iekārtu pieejamību un izbūvi. Projekta ietvaros plānota 2 060 darba kārtībā esošu pieslēgumpunktu, elektrisko transportlīdzekļu uzlādei un / vai mikroģenerācijas uzstādīšanai, izbūve. Ātrās uzlādes stacijas samazinās uzlādes ilgumu automašīnu lietotājiem.

2) **E1.2. Samazināt netiešās (2. tvēruma) siltumnīcefekta gāzu emisijas**, kas vērsta uz siltumenerģijas un elektroenerģijas patēriņa mazināšanu, nepārtraukti pilnveidojot sniegumu energoefektivitātes jomā.

Situācijas apraksts. Netiešās 2. tvēruma SEG emisijas ir emisijas, kas radušās, lai saražotu uzņēmuma patērēto elektroenerģiju un siltumenerģiju, kas iepirkta no citiem enerģijas ražotājiem un ST elektroenerģijas sadales zudumu rezultātā radītās CO₂ emisijas.

ST patērē siltumenerģiju un elektroenerģiju tehniskajām, tehnoloģiskajām un saimnieciskajām vajadzībām. Siltumenerģija un elektroenerģija tiek iepirkta no

dažādiem piegādātājiem, un tās radīto emisiju apkopošanai izmantots ST uzskaitītais siltumenerģijas un elektroenerģijas patēriņš, kā arī piegādātāju sniegtie dati un publiski pieejamie pārskati.

Energoefektivitāte ir būtisks gan ST, gan visas enerģētikas nozares attīstības elements. Līdz šim ST, īstenojot energoefektivitātes projektus, ir sasniedzis būtisku enerģijas un siltumenerģijas ietaupījumu un šajā virzienā turpinās īstenot energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus.

Realizējot sadales elektrotīkla pārbūvi, atjaunošanu un transformatoru nomaiņu, ir veiksmīgi sasniegts un tiks uzturēts elektroenerģijas zudumu apjoms 4 % robežās (2023.gadā zudumi sasniedza 3,72 %).

Galvenie investīciju virzieni: sadales tīkla modernizācija, elektroenerģijas zudumu samazināšana, energoefektīvi risinājumi pašu saimniecībā siltumapgādes jomā, tai skaitā:

- vīdsprieguma līniju izbūve un pārbūve, lai veiktu pieejamās jaudas palielināšanu apdzīvotām vietām, kurās līdz šim nav izbūvētas pārvades apakšstacijas, kā arī šo apdzīvoto vietu elektroapgādes drošuma un piegādes kvalitātes uzlabošana, izbūvējot / pārbūvēt vīdsprieguma līnijas 75 km garumā;
- sadales transformatoru tehnisko zudumu kompensēšana ar saules enerģiju, izbūvējot uz 700 ST transformatoru apakšstacijām un augstsprieguma apakšstaciju vadības ēkām saules enerģijas paneļu sistēmas, lai daļēji samazinātu sadales sistēmas apakšstacijās uzstādīto transformatoru radīto tehnisko zudumu un apakšstaciju pašpatēriņa izmaksas;
- sadales sistēmas 840 transformatoru nomaiņa visā Latvijas teritorijā, kuriem ir lielākais zudumu īpatsvars. Nomaiņa samazina tehnoloģisko zudumu apjomu un izmaksas, palielina drošumu un elektroenerģijas piegādes kvalitāti, kas vienlīdz ļauj efektīvāk realizēt atjaunojamo energoresursu ražošanas pieslēgumus;
- ST ēku energoefektivitātes uzlabošana, siltumapgādes risinājumu, ventilācijas sistēmu u.c. sistēmu uzlabošana vai nomaiņa uz energoefektīviem risinājumiem.

3) E1.3. Siltumnīcefekta gāzes emisijas samazinājums, nodrošinot izkliedētās AER ģenerācijas un pieslēgumus elektrotīklā.

Situācijas apraksts. ST nodrošina AER ģenerācijas pieslēgumus, veicinot valsts enerģētisko neatkarību, palielinot energoresursu pašnodrošinājumu, sniedzot energoapgādes jaudu palielināšanas un pieejamību jaunu elektrostaciju un mikroģeneratoru pieslēgumu ierīkošanai.

Lai gan kopš 2022. gada pakāpeniski mazinājusies klientu interese par jauniem pieslēgumiem un izmaiņām esošajos pieslēgumos un kopš 2024.gada pavasara mazinās interese par mikroģeneratoru pieslēgšanu, tomēr tiek paredzēta papildus aktivitāte elektroenerģijas uzkrātuvju pievienošanai esošos ražotāju pieslēgumos, un šo interesi būtiski ietekmēs gan valsts atbalsts šādu sistēmu izbūvei, gan neto uzskaites un neto norēķinu sistēmas priekšrocības, gan elektroenerģijas cena. Siltumnīcefekta gāzes (oglekļa dioksīds) emisijas samazinājums, tiek īstenots ņemot vērā izkliedētās ģenerācijas faktiskās jaudas un emisijas faktoros konkrētajā gadā.

leguldījums ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu izpildē:

Īstenoti energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi, atjaunīgo enerģijas resursu ģenerācijas, uzkrātuvju, elektromobilitātes pieslēgumi.

Veikti pasākumi klimata pārmaiņu un to ietekmes mazināšanai.

E2. Piesārņojums

Mērķis: samazināt piesārņojumu.

Kāpēc joma ir svarīga? Piesārņojuma novēršana un kontrole ir viens no būtiskākajiem aspektiem, lai nodrošinātu vides aizsardzību. Piesārņojums ir cilvēka darbības sekas, kas rada vielu, vibrāciju, siltuma vai trokšņa izplatīšanos gaisā, ūdenī vai zemē, un tas var radīt potenciālu kaitējumu cilvēka veselībai un vides kvalitātei. Saskaņā ar [Eiropas Vides aģentūras](#) (EVA) publicēto informāciju gaisa piesārņojuma līmenis visā Eiropā joprojām ir pārāk liels, 2021. gadā vairāk nekā 90 % ES pilsētu iedzīvotāju bija pakļauti kaitīgam slāpekļa dioksīda, ozona un smalko daļiņu (PM2,5) līmenim. ES zaļā kursa ietvaros ir sagatavots rīcības plāns "Virzībā uz nulles gaisa, ūdens un grunts piesārņojumu", kas ietver rīcības gaisa piesārņojuma mazināšanai un gaisa kvalitātes uzlabošanai, ūdens un grunts aizsardzībai no ķīmisko vielu piesārņojuma, kā arī citus virzienus, lai panāktu veselīgāku vidi, aizsargātu vides ekosistēmu un līdzsvarotu šos mērķus ar klimata, bioloģiskās daudzveidības un aprites ekonomikas politikas virzieniem.

ST izprot vides aizsardzības nozīmi ilgtspējīgā attīstībā un ievieš vides aizsardzības pamatprincipus visās darbības jomās un procesos. Galvenais veids, kā to īstenot, ir nepārtraukta un precīza vides likumdošanas aktu prasību izpilde, kas ir ST atbildība un tam tiek veltīta pienācīga uzmanība. Tiek nodrošināts vides monitorings, uzraudzība un kontrole, maksimāli ierobežojot un samazinot radīto vides piesārņojumu un ietekmi uz vidi. Identificējot vides riskus un ierosinot atbilstošus risku vadības pasākumus, iespējami tiek samazināta to nelabvēlīgā iedarbība uz apkārtējo vidi.

ST ķīmisko vielu un maisījumu pārvaldības jomā veikto pasākumu mērķis ir nepieļaut, aizkavēt vai mazināt kaitējuma iespējamību, ko ķīmiskās vielas un maisījumi tiem piemītošo īpašību dēļ var nodarīt videi, cilvēku veselībai un īpašumam. ST ķīmisko vielu izmantošanā ievēro ekspluatācijas / ražošanas procesu prasības.

Sadales 6-20 kV elektrotīkls pārsvarā ir izbūvēts gaisvadu izpildījumā, tas lielā mērā ir pakļauts dabas apstākļu ietekmei. Gaisvadu elektropārvades līniju infrastruktūra ietver aptuveni vienu miljonu elektropārvades līniju balstu, kuru kalpošanas vidējais laiks ir 30-35 gadi.

Gaisvadu elektrotīkla uzturēšanas un atjaunošanas vajadzībām ST veic koka balstu ražošanu, nodrošinot to kvalitāti un ilgtspēju. ST Koka balstu ražotne nodrošina Eiropas līmeņa gaisvadu elektrolīniju koka stabu kvalitāti, ko pamato Somijas sertifikācijas kontroles savienības apstiprinātais Koka stabu gaisvadu līniju ražošanas kontroles sertifikāts, kas nosaka atbilstību ar saskaņoto Eiropas standartu EN 14229:2010, un apliecina, ka izpildīti visi noteikumi attiecībā uz ekspluatācijās īpašību noturības novērtējumu un pārbaudi ar konservantu apstrādāta koka stabu ražošanai. Līdz ar to koka balsti ir atzīti kā droši un ekonomiski izdevīgi ekspluatācijā, turklāt, ievērojot precīzu apstrādes tehnoloģiju, arī videi nekaitīgi. Koku balstu kvalitāte ir būtisks parametrs tīkla ilgmūžībā un drošumā.

Piesārņojuma jomā izvirzīta viena apņemšanās:

- 1) **E2.1. "Misija 0" vides jomā: nepieļaut nozīmīga kaitējuma videi gadījumus,** kas vērsta uz vides un rūpniecisko risku vadības nodrošināšanu, lai nepieļautu nozīmīgu kaitējumu videi.

Situācijas apraksts. *Latvenego* koncernā ir izstrādāta iekšējā "Vides risku novērtējuma metodika". ST tiek izvērtēti vides riski visās darbībās un procesos, nodrošināta rūpīga uzraudzība un tehnoloģisko procesu kontrole, izvirzītas prasības darbuņēmējiem un kontrolēta to izpilde, uzturēta atbildīgo darbinieku kompetence. Ķīmisko vielu un maisījumu uzglabāšana un darbības ar šīm vielām notiek cilvēkam un videi drošā veidā, paredzot konstrukcijas un tehniskos risinājumus noplūžu novēršanai. Lai veicinātu drošību un vides aizsardzību, tiks turpināta un pastiprināta vides risku vadība, kas ietver risku identificēšanu, novērtēšanu un mazināšanu.

Ieguldījums ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu izpildē.

Nodrošināta saimnieciskā darbība videi un cilvēku veselībai nekaitīgā veidā.

E3. Aprites ekonomika

Mērķis: samazināt resursu patēriņu un veicināt aprites ekonomiku.

Kāpēc joma ir svarīga? Aprites ekonomikas mērķis ir ilgstoši saglabāt produktu, materiālu un resursu vērtību ekonomikā, vienlaikus samazinot gan izejvielu patēriņu un atkritumu apjomu, gan arī ietekmi uz vidi. Praksē tas nozīmē līdz minimumam samazināt radušos atkritumu apjomu. Materiālu atkārtota izmantošana un pārstrāde palēnina dabas resursu patēriņu, arī samazina kopējās ikgadējās siltumnīcefekta gāzu emisijas, ko veido rūpnieciskie procesi, produktu izmantošana un atkritumu apsaimniekošana.

Kabeļu elektrotīkla tehniskais risinājums nodrošina visaugstāko tīkla darbības stabilitāti nelabvēlīgu laikapstākļu, klimatisko pārmaiņu un potenciāli mērķtiecīgu fizisko uzbrukumu gadījumā. Kabeļu elektrotīkla un izolētā elektrotīkla attīstība

kopumā ir svarīga gan valsts energodrošībai, gan enerģiju ražojušo objektu stabilākas darbības nodrošināšanai un aizsardzībai no tīkla pārrāvumiem.

ST tiek veicināta nepārtraukta vides un energoefektivitātes snieguma uzlabošanu katrā struktūrvienībā, sekojot līdzī resursu efektīvai izmantošanai un aprites ekonomikas principu ieviešanai. Tiek uzskaitīts materiālu patēriņš, un nodrošināts elektrotīkla elementu kalpošanas laiks atbilstoši noteiktajam lietderīgās izmantošanas laikam. Liela uzmanība tiek vērsta atkritumu apjoma samazināšanai, atbilstošas atkritumu apsaimniekošanas nodrošināšanai, izvērtējot atkārtotas izmantošanas un pārstrādes iespējas.

Aprites ekonomikas jomā ir divas apņemšanās:

1)E3.1. Samazināt, resursu, produktu un materiālu patēriņu un noglabājamo atkritumu apjomu, apņemoties palielināt izolēta (kabelis, izolēts vads vai piekarkabelis) elektrotīkla īpatsvaru kopējā elektrolīniju apjomā, pagarinot elektrotīkla ilgmūžību, elektroapgādes nepārtrauktību un drošumu. Papildus minētajam ST izvērtē un saimnieciskajā darbībā īsteno optimālu resursu patēriņa izmantošanu un atkritumu apjoma samazināšanu.

Situācijas apraksts.

ST kopumā izolēta elektrotīkla (pazemes kabeļi un izolēti gaisvadu risinājumu izpildījumi) īpatsvars 2023. gadā ir sasniedzis 65% no kopējā elektrolīniju apjoma 92 323 km un tiek plānots, ka 2027. gadā tas sasniegs 72%, turklāt zemsprieguma elektrotīklā pat 95%, tādejādi mazinot dabas stihiju ietekmi uz elektroapgādes nepārtrauktību.

Kopš 2023.gada sākuma, 20kV vidējā sprieguma elektrotīkla izbūvē vairs netiek izmantoti kailvadi un visas līnijas tiek izbūvētas vai rekonstruētas vai nu kabeļu vai izolēta gaisvada izpildījumā.

Galvenais investīciju virziens: ST ir elektrotīkla drošuma uzlabošana, efektīvāka tā pārvaldība un jaudu pieejamības nodrošināšana. Paredzēta 20 kV kailvadu nomaiņa pret pazemes kabeļiem Rīgas tuvējos novados, reģionālajos attīstības centros un valstspilsētās, tādejādi stiprinot sistēmas darbības nepārtrauktību un palielinot kapacitāti. Papildus tiek turpināti darbi, lai uzlabotu elektroapgādes kvalitāti arī zemsprieguma elektrotīklā, kur tiek fiksēti 80% no bojājumiem.

Vidsprieguma līniju izbūve un pārbūve, lai veiktu pieejamās jaudas palielināšanu apdzīvotām vietām, kurās līdz šim nav izbūvētas pārvades apakšstacijas, kā arī šo apdzīvoto vietu elektroapgādes drošuma un piegādes kvalitātes uzlabošana, izbūvējot / pārbūvēt vidsprieguma līnijas.

ST, veicot elektrotīkla uzturēšanas un izbūves darbus gan pašu spēkiem, gan sadarbībā ar darbuzņēmējiem, noliktavās pieņem un uzskaita investīciju, pieslēguma maksas un remontu objektos demontētos materiālus, kas novērtēti atbilstoši to tālākai pielietojamībai, nodalot atkārtoti izmantojamos no utilizējamajiem materiāliem.

Utilizējamie materiāli un iekārtas, kuras nav atkārtoti izmantojamas un kuras satur krāsainos vai melnos metālus, koka, betona materiālus, nodod lūžņos vai pārstrādei ST līgumpartneriem.

ST saimnieciskās darbības rezultātā rodas sadzīves atkritumi, ražošanas atkritumi, bīstamie atkritumi. Minēto atkritumu apsaimniekošana tiek pārraudzīta, lai neapdraudētu cilvēku dzīvību un veselību, negatīvi neietekmētu vidi, tai skaitā neradītu apdraudējumu ūdens tilpņiem un augsnei, nepiesārņotu un nepiegružotu vidi.

Uzņēmumā tiek veicinātas materiālu otrreizējas izmantošanas iespējas, ir izstrādāts un tiek ievērots atkritumu apsaimniekošanas plāns. Uzskaites pilnveidei tiek novērtēts materiālu otrreizējas izmantošanas process, un tiek pilnveidota datu uzskaitē, lai veiktu regulāru salīdzinājumu un identificētu uzlabojamās vietas.

Koncerna ietvaros ilgtspējīgai materiālu pārvaldības uzlabošanai ST piedalīsies iekšējās aprites ekonomikas vadlīniju un atkritumu apsaimniekošanas plāna izstrādē, un mērāmu ieguvumu noteikšanā.

2) **E3.2. Veidot zaļāku ikdienu ST** apņemas izstrādāt un ieviest pasākumus ilgtspējīgai darba videi, kā arī nodrošināt dabai un klimatam draudzīgus pasākumus.

Situācijas apraksts. ST iesaista darbiniekus ilgtspējīgas un mūsdienīgas darba vides veidošanā, veicina dažādu vides jautājumu aktualizēšanu, uzlabo biroju energoefektivitāti, kā arī veicina un nodrošina resursu patēriņa samazināšanu vairākās jomās.

ST regulāri rīko lielāka un mazāka mēroga klātienē pasākumus darbiniekiem un ieinteresētajām pusēm (piemēram, konferences, sporta spēles, saliedēšanas un mācību pasākumus). Lai nodrošinātu sistemātisku pieeju ST biroju un ST rīkoto pasākumu ietekmes uz vidi samazināšanai, plānots izstrādāt iekšējos kritērijus, kas atbilstu ilgtspējīgam birojā un zaļo pasākumu vadlīnijai, tās ieviešot un sekot līdzī progresam.

Saskaņā ar vidējā termiņa stratēģijā noteikto e-vides un digitalizācijas attīstību, ir noteikti vairāki snieguma rādītāji, kas veicina paradumu maiņu ne tikai klientiem, bet arī mums kā uzņēmuma darbiniekiem, kā piemēram, atteikties no papīra izdrukām (*apziņošanas vēstules, rēķini, līgumi, informatīvie materiāli utt.*) ikdienas darbā, komunikācijā ar klientiem un sadarbības partneriem, piegādātājiem, tiecamies uz e-vides rādītāju 99% vairākās ST darbības jomās.

leguldījums ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu izpildē.

Nodrošināt ilgtspējīgus patēriņa paradumus, īstenojot dabas resursu apsaimniekošanu un lietderīgu izmantošanu darba vidē un saimnieciskajā darbībā.

E5. Bioloģiskā daudzveidība

Mērķis: samazināt ietekmi uz bioloģisko daudzveidību.

Kāpēc joma ir svarīga? Ņemot vērā klimata pārmaiņas un cilvēku darbības ietekmi uz dabu, ir būtiski noteikt mērķus bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas jomā, lai aizsargātu un uzturētu ekosistēmu stabilitāti un ilgtspēju.

Klimata pārmaiņas, ieskaitot temperatūras paaugstināšanos, ekstremālu laika apstākļu straujš pieaugums, rada papildu spiedienu uz bioloģisko daudzveidību. Tādēļ ir jāparedz un jāplāno bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas pasākumi, kas palīdz pielāgoties klimata pārmaiņām un samazināt to ietekmi uz dabas sistēmām.

Ilgtspējīgas bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas mērķi ir ļoti svarīgi ne tikai ekosistēmu stabilitātes, bet arī cilvēku sabiedrības ekonomiskās un sociālās stabilitātes nodrošināšanai.

ST gaisvadu un kabeļu elektrolīnijas 6 500 km garumā no visas elektrolīniju garuma, atrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijās vai mikroliegumos.

ST veic elektrolīniju izbūvi un uzturēšanu, ievērojot īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumus, nodrošinot dabas vērtību saglabāšanu un nepieļaujot būtisku negatīvu ietekmi uz šīm teritorijām.

Meža teritorijās gaisvadu elektrolīnijas aizsargjoslā, kas ir ārpus elektrolīnijas trases, tiek zāģēti tikai potenciāli bīstami koki. Gaisvadu elektrolīnijas pakāpeniski tiek pārbūvētas pazemes kabeļlīnijās, samazinot elektrolīnijas trases un aizsargjoslas platumu un tās ietekmi uz ainavu un savvaļas dzīvniekiem. Kailvadu elektrolīnijas pārbūvē, izmantojot izolētos vadus un gaisvadu piekarkabeļus, lai mazinātu laikapstākļu ietekmi uz energoapgādes pārtraukumiem.

Bioloģiskās daudzveidības jomā ir divas apņemšanās:

- 1) **E5.1. Mazināt ietekmi uz bioloģisko daudzveidību**, izvērtējot un kontrolējot uzņēmuma darbības radīto ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, sugām un biotopiem. ST rūpējas par alternatīvu putnu ligzdošanas vietu izveidi, lai mazinātu ligzdošanu tieši uz brīvgausa transformatoriem, atdalītājiem u.c. konstrukcijām elektroenerģijas pārvades 20 kV līnijās.

Situācijas apraksts. Būtiskākā ST investīciju projektu potenciālā ietekme uz bioloģisko daudzveidību saistīta ar elektrotīkla izbūvi un attīstību. Lai nodrošinātu plānoto energoapgādes projektu īstenošanas negatīvo ietekmju līdzsvarošanu, tiek apzināta situācija par darbības tiek plānotas ciešā sadarbībā ar dabas ekspertiem un institūcijām. Sabiedrība tiek regulāri informēta par uzņēmumā īstenotajām bioloģiskās daudzveidības veicināšanas aktivitātēm.

ST gaisvadu elektrolīniju balstos reģistrēts vairāk nekā 8 000 stārķu ligzdu. Vairāk nekā 60% Latvijas balto stārķu populācijas dzīvo ST infrastruktūrā, tāpēc rūpes par balto stārķi ir viena no uzņēmuma sociālas atbildības prioritātēm. Lai padarītu ligzdošanu drošāku gan putniem, gan apkārtējiem iedzīvotājiem, gan arī mazinātu elektroapgādes pārtraukumu riskus, ST zemsprieguma elektrotīklā, kur drošības apsvērumi pieļauj, uzstāda metāla stārķu ligzdu pamatnes. Savukārt, konstatējot bīstamas situācijas, ligzdas drošības apsvērumu dēļ no balstiem var tikt noņemtas un tas tiek darīts ar Dabas aizsardzības pārvaldes atļauju un lielākoties ārpus stārķu ligzdošanas sezonas.

ST uzsācis un turpinās sadarbību par īpaši aizsargājamā lauku piekūna (*Falco tinnunculus*) populācijas atjaunošanas veicināšanu Latvijā. Šobrīd lauku piekūns ir iekļauts Latvijas Sarkanajā grāmatā kā īpaši aizsargājama putnu suga. Sadarbības ietvaros uz vairākiem ST elektrības stabiem uzstādīs līdz 300 piekūnu būriem (vidēji 50 būri gadā), tādējādi nodrošinās šiem gājputniem piemērotas ligzdošanas vietas.

- 2) **E5.2. Latvenergo koncernam ir izstrādāts bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas plāns**, kas vērsts uz objektu ietekmes uz bioloģisko daudzveidību novērtēšanu un saglabāšanas plāna izstrādāšanu, kas atbilst ES mērķiem un starptautiskajām vadlīnijām.

Situācijas apraksts. *Latvenergo* koncerns rūpējas par bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, izvērtējot esošo un plānoto darbību ietekmi uz bioloģisko daudzveidību un īstenojot tiesību aktos noteiktus un brīvprātīgus pasākumus, kas samazina ietekmi uz īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām, sugām un biotopiem.

Izstrādājot, pilnveidojot plānu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai, *Latvenergo* koncerna bioloģiskās daudzveidības jautājumi ir saistoši ST. Integrējot plānā ietvertās iniciatīvas ST, tiks nodrošināta atbildīga un visaptveroša pieeja sugu un biotopu aizsardzības aspektiem.

leguldījums ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu izpildē.

Veikti pasākumi, lai nodrošinātu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, aizsargātu apdraudētās sugas.

E6. Tehnoloģijas un inovācijas

Mērķis: palielināt efektivitāti esošajam biznesam un radīt jaunus ieņēmumu avotus.

Kāpēc joma ir svarīga? Mūsdienīgas tehnoloģijas un inovācijas veicina optimālāku ST infrastruktūras uzturēšanu, atjaunošanu, izveidi un elektrosistēmas kopējo tehnoloģisko attīstību, darbības efektivitātes palielināšanu, tirgus dalībnieku vajadzību apmierināšanu, kā arī inovāciju kultūras attīstību.

ST, īstenojot inovācijas rada jaunu vai būtiski uzlabotu tehnoloģiju, jaunu darbības metožu, kā arī elektrotīkla materiālu izpēti un pielietojuma analīzi uzņēmuma praksē, ar mērķi modernizēt elektrotīkla pārvaldību un sekmēt uzņēmuma tehnoloģisko ilgtspēju.

Viens no uzņēmuma inovāciju vadības pamatprincipiem ir mērķēts uz to, ka inovāciju projekti atbalsta Latvijas pāreju uz klimatneitrālu energosistēmu, sociāli taisnīgu izmaksu un ieguvumu dalījumu, kā arī Eiropas Zaļā kursa mērķus.

ST inovāciju attīstības finansējuma apmērs tiks veidots ar augšupejošu tendenci nākotnē.

Tehnoloģiju un inovāciju jomā divas apņemšanās:

- 1) **E6.1.Produktu un biznesa modeļu inovācijas**, kas vērstas efektivitātes palielināšanu, iniciatīva inovāciju attīstībai uzņēmumā.

Situācijas apraksts. Ceļā uz klimatneitralitāti pieaug aktīvo lietotāju skaits un elektroenerģijas loma visos ekonomikas sektoros. Vienlaikus, ST īsteno jaunus veidus, kā vēl vairāk uzlabot operatīvās darbības drošību un nepārtrauktību, attīstot jaunas metodes un veicot tehnoloģisko, digitālo iespēju un komerciālo ieguvumu izpēti un attīstību uzņēmuma praksē, sekmējot ilgtspējīgu aktīvu pārvaldību, viedās infrastruktūras attīstību, pakalpojumu izpēti, uzlabošanu, jaunu pakalpojumu ieviešanu ar mērķi saglabāt vai palielināt uzņēmuma vērtību un ilgtspēju.

- 1.1) **E6.1.1 AS ST attīsta un ievieš tehniskos risinājumus atjaunojamās enerģijas integrēšanai.** Uzņēmums ievieš uz jaunām tehnoloģijām balstītas pamatprocesu realizācijas metodes un rīkus, kas ir saistīti ar virszemes infrastruktūras tehniskā stāvokļa noteikšanu (vizuālo un ģeotelpisko defektu noteikšana, veģetācijas vai citu objektu esamības identifikācija un apjomu

novērtēšana infrastruktūras aizsargjoslās u.tml.), izvērtējot alternatīvas, ņemot vērā datu analīzes progresīvās tehnoloģijas un digitalizācijas iespējas.

Situācijas apraksts. Lai palielinātu efektivitāti, izmantojot modernās tehnoloģijas un datus balstītus risinājumus, ST īsteno projektu, kura mērķis ir uzlabot virszemes elektropārvades līniju tehniskā stāvokļa novērtēšanas, jeb inspekcijas procesu, ieviešot tālīzpētes tehnoloģiju pielietošanu un no 2026. gada un daļa elektrolīnijām tiks defektēta ar šo tehnoloģiju. Projekta ietvaros tiek veikta datu vākšana (virszemes infrastruktūras elementu RGB attēli, LIDAR datu kopas) un datu apstrāde (defektu identificēšana, veģetācijas pārvaldība u.c.), kas sniegs datus balstītu, pamatotu inovācijas projekta rezultātu.

1.2) E6.1.2 Ieviest jaunus produktus un pakalpojumus, kas veicina energoefektivitāti un mazina ietekmi uz vidi un klimatu.

Situācijas apraksts. Inovāciju un jaunu pakalpojumu plānošana, ieviešana un uzturēšana veicina jaunu vai būtiski uzlabotu tehnoloģiju pārnesi uzņēmuma pamata un atbalsta procesiem, kā arī attīsta jaunus pakalpojumus, produktus un biznesa attīstības virzienus, lai gūtu efektivitāti un jaunus ieņēmumu avotus.

Elastības pakalpojumu ieviešanai un attīstībai ikdienas procesos ir būtiska loma, tāpēc, jau šobrīd ST ir ieviesusi elastīgus sadarbības noteikumus ar klientiem, lai veicinātu gan lētākus pieslēgumus elektrotīklam, gan zaļās enerģijas integrāciju elektrosistēmā. ST aktīvi strādā pie elastības pakalpojumu tirgus modeļa izpētes un pilotprojekta izveides, piesaistot ES finansējumu un iesaistot citus tirgus dalībniekus, lai izveidotu produktu, kas varētu optimizēt gan investīcijas, gan ļautu sabiedrībai efektīvāk iesaistīties elektroapgādes sistēmas darbības nodrošināšanai, tādā veidā turpinot samazināt kapitālieguldījumus tīkla pārbūvē, audzējot uzņēmuma produktivitāti un sekmējot straujāku klimatneitralitātes sasniegšanu. ST aktīvi iesaistās starptautiskos pētniecības un attīstības projektos, kā arī paši veic tirgus izpēti, lai vidējā termiņā spētu pilotēt pirmos elastības pakalpojumu produktus.

2) E6.2. Procesu un pārvaldības inovācijas vērsta uz to lai veicinātu inovatīvu tehnoloģiju attīstību enerģētikas nozarē, sadarbības un zināšanu veicināšanu par klimatam un videi labvēlīgām tehnoloģijām un inovāciju kultūras veicināšanu ST.

Situācijas apraksts. ST virza dažādas pētniecības iniciatīvas, izmantojot, gan iekšējos, gan ārējos resursus, piemēram, profesionālos sadarbības partnerus, akadēmisko sektoru, u.c.

Neatņemama mūsdienīgas organizācijas sastāvdaļa ir uz inovācijām vērsta iekšējā kultūra, kas motivē ieviest un izmantot jaunas tehnoloģijas un pieejas, lai organizācija efektīvāk un veiksmīgāk sasniegtu savus biznesa mērķus. ST inovāciju kultūra ir balstīta uz ideju izstrādes un apmaiņas stratēģijām un mudina ikvienu darbinieku pastāvīgi piedalīties uzņēmuma darbības uzlabošanā un pilnveidošanā.

ST darbojas Inovāciju laboratorija "AC/DC LAB", kas veicina ikvienu interesentu radīt jaunus un inovatīvus risinājumus uzņēmumam aktuālajos virzienos, tā pat darbinieki tiek iesaistīti procesā, tehnoloģiju un darba metožu risinājumu uzlabojumu ieviešanā iesaistoties ideju bankas "Dārgakmeņi" aktivitātēs.

Uzņēmuma eksperti dalās ar zinātību, piedaloties dažādu organizāciju pasākumos, kā viens no būtiskākajiem pasākumiem šeit minams forums "AC/DC Tech", kura mērķis ir veidot dialogu starp lēmumu pieņēmējiem, nozares ekspertiem, tirgus dalībniekiem

un uzņēmumiem par nozares transformāciju, kā arī informēt plašāku sabiedrību par izaicinājumiem un gaidāmajām izmaiņām elektroapgādes jomā.

ST regulāri piedalās dažādos pasākumos (kā piemēram, sarunu festivālā LAMPA, citi nozares organizēti pasākumi, asociācijas, nevalstiskās organizācijas, biedrības) veicinot savstarpējo dialogu ar sabiedrību, aicinot uz interesantām diskusijām par tēmām, kas izgaismo nozares un uzņēmuma aktualitātes enerģētikas jautājumos.

ST aktīvi piedalās dažādos vietējos un starptautiskos pētniecības un attīstības projektos, kā arī aktīvi līdzdarbojās nozares starptautiskajās asociācijās.

2.1) E6.2.1. Īstenot vienotus inovāciju procesus un iniciatīvas inovāciju attīstībai. Regulētajā biznesā tiks attīstīta "regulatīvā smilšu kaste", kā rezultātā tiks pārbaudītas jaunas inovācijas, tehnoloģijas, lai noteiktu perspektīvākās regulatīvās pieejas.

Situācijas apraksts. ST ir uzsākusi viedo tehnoloģiju pilotteritorijas izveidi, kuras mērķis būs nodrošināt vienotu un drošu tehnoloģisko vidi, jaunāko viedo tehnoloģiju attīstībai. Vienlaikus, ST ir izvirzījis mērķi aktīvi atbalstīt Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas iniciatīvu veidot speciālo enerģētikas nozares "regulatīvo smilšskasti".

Procesu inovācija – tiek vērsta uzmanība uz efektivitāti un kvalitāti, lai uzlabotu organizācijas ikdienas darbu, uz jebkura veida procesu.

Pārvaldības inovācijas – veids, kas attiecas uz jauninājumiem, kā organizācija tiek organizēta, pārvaldīta un vadīta.

leguldījums ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu izpildē

Stabila elektroapgādes infrastruktūra, veicinot inovācijas jaunu tehnoloģiju attīstībā

S. SOCIĀLĀ

Sociālās apņemšanās ir mērķētas uz darbinieku, klientu un vietējās kopienas labklājības veicināšanu, sekmējot uzņēmuma mērķu sasniegšanu un uzņēmuma atpazīstamības un reputācijas pieaugumu. Uzņēmuma attieksme pret darbiniekiem, klientiem un sabiedrību, atbilstoši ST vidēja termiņa stratēģijai, tiek izteikta caur ST vērtībām un aprakstīta *Latvenergo* koncerna Ētikas kodeksā, kas sniedz skaidru priekšstatu par ikviena darbinieka pienākumu ievērot visaugstākos standartus cieņpilnas, līdztiesību atbalstošas, nediskriminējošas un attīstošas vides veidošanā.

Kvalificēta personāla pieejamībai, ST un sadarbības partneru profesionālās tehniskās kompetences paaugstināšana tiek īstenota uzņēmuma Mācību centrā (turpmāk -MC), kas ir akreditēta un atbilstoši ISO 9001:2015 prasībām sertificēta izglītības iestāde.

MC tiek veikta kompetenču nodrošināšanas, profesionālās pilnveides un profesionālās tālākizglītības programmu realizācija un zināšanu apliecinājuma iegūšana, izejot eksaminācijas procesu.

ST mērķtiecīgi veido komunikāciju un strādā ar vidējās profesionālās un augstākās izglītības iestāžu studentiem, piedāvājot prakses vietas. Tiek īstenota arī sadarbība ar

augstākās izglītības iestādēm, lai pilnveidotu studentu tehniskās zināšanas un prasmes, tādejādi novēršot kompetentu inženiertehnisko speciālistu trūkumu nākotnē. ST īsteno mentoru (padomdevēju) piesaisti jauno darbinieku atbalstam, dalās zinātnībā, izmantojot uzņēmuma iekšējās informācijas sistēmu platformas.

Īstenojot sociālās apņemšanās, ST sniedz ieguldījumu 2011. gadā apstiprināto [ANO Uzņēmējdarbības un cilvēktiesību pamatprincipu](#) "aizsargāt, ievērot, atļūdzināt" realizācijā.

Sadaļā ir piecas jomas: darba vide, kritiskais personāls, izglītība un zinātne, sabiedrība, klienti, katrā no jomām izvirzot mērķi, apņemšanās mērķa sasniegšanai, KPI un sasniedzamo vērtību.

S1. Darba vide

Mērķis: veidot ilgtspējīgu darba vidi nākotnes kompetenču attīstībai.

Kāpēc joma ir svarīga? Jomai ir kritiska nozīme gan kā ieguldījumam *Latvenergo* koncerna konkurētspējas palielināšanā, gan ST inovāciju ieviešanā un uzņēmuma attīstībā kopumā. ST vidēja termiņa darbības stratēģijā noteikti biznesa mērķi, kuru sasniegšanai jāpiesaista, jānotur un jāattīsta darbinieki ar nepieciešamām kompetencēm.

ST darba tirgū konkurē par profesionāļu piesaisti, kuriem ir zināšanas inženiertehniskajā jomā, elektroenerģētikā un citās jomās. Pieaug speciālistu pārpirkšanas risks, jauno darbinieku piesaistes izmaksas. Papildu izaicinājums ST jauno darbinieku piesaistē ir fakts, ka iespējams koncentrēties tikai uz valsts iekšējo tirgu (valsts valodas prasības atbilstoši Valsts valodas likumam).

Darba dzīves ilgumam palielinoties, uzņēmumā strādā vairāku paaudžu pārstāvji, pieaug mākslīgā intelekta izmantošanas ietekme gan individuālajā līmenī, gan darbaspēka pārstrukturizēšanā.

Veidojot ilgtspējīgu darba vidi, nodrošinām pamatu spēcīga, uz attīstību vērsta darbaspēka piesaistei, zināšanu nodrošinājumam un pēctecībai.

MC sniedz konkurētspējīgu un kvalitatīvu pieaugušo profesionālās izglītības pakalpojumu elektroenerģētikas jomas profesijās ST personālam un citu komersantu darbiniekiem, atbilstoši nozares dinamiskajām vajadzībām. Ar katru gadu tiek paplašinātas mācību programmas, piesaistot jaunus klientus. 2023. gadā MC izglītoti 5626 speciālisti tai skaitā 36% no tiem ST darbuzņēmēju un citu komersantu personāls. Kopumā apmācības īstenojuši 169 uzņēmumi 65 mācību programmās.

Darba vides jomā ir trīs apņemšanās:

- 1) **S1.1. Stiprināt (pilnveidot) darbinieku labbūtību, īstenojot fiziskās drošības, mentālās un fiziskās veselības veicinošus pasākumus**, kas vērsta uz četru dažādu izpildes rādītāju sasniegšanu. ST atbalsta un iekļaujas šādās *Latvenergo* koncerna plānotajās aktivitātēs: pirmkārt, tiek ieviests digitālās labbūtības mērījums un noteiktas tā robežas turpmākajiem mērījumiem. Otrkārt, darbinieku pieredzes aptaujās emocionālās un fiziskās drošības novērtējums darba vietā ir ne zemāks par 5 no 6 punktiem. Treškārt, tiek uzsākts mērīt attālinātā darba novērtējums, kurš

ir ne zemāks par 4 no 6 punktiem. Ceturtkārt, ST turpina īstenot fiziskās veselības uzlabošanas aktivitātes.

Situācijas apraksts. 2022. gadā *Latvenergo* koncernā (mātesabiedrībā un 100% meitassabiedrībās) tika veikta darbinieku pieredzes aptauja, kura aptver nozīmīgus labbūtības aspektus.

Plānots ieviest digitālās labbūtības mērījumus, lai novērtētu darbinieka kā lietotāja pieredzi gan IT risinājumos, gan informācijas aprītē, gan darba un privātās dzīves līdzsvara risinājumos, pilnveidot darbinieku pieredzes aptaujas, iekļaujot jaunus indikatorus precīzāku datu ieguvei, veidot veselīgu attālināta un klātienē darba režīmu, turpinot īstenot mentālās un fiziskās veselības uzlabojošas aktivitātes un izglītot darbiniekus.

ST ir noteikts attālinātā darba pieejamības modelis. Attālinātais darbs ir pieejams ST darbiniekiem, izņemot atsevišķiem amatiem, kuru darbs nav iespējams attālināti atbilstoši amata pienākumiem.

Lai darbinieks spētu mērķtiecīgi strādāt, ir nepieciešams parūpēties, lai būtu fiziskās drošības, mentālo un fizisko veselību atbalstoša darba vide, kas nodrošinās darbiniekam pamatvajadzības un veidos drošības sajūtu. Mentālās un fiziskās veselības veicināšanai tiek organizētas tiešsaistes lekcijas / vebināri, apmācības tiek īstenotas darbinieku sporta aktivitātes, piedaloties ST virtuālā sporta kluba aktivitātēs un uzņēmuma darbinieku un ģimeņu sporta svētku pasākumā, kā arī tiekoties darbinieku komandu saliedēšanas pasākumos – Komandā Ir Spēks.

2) S1.2. Nodrošināt nozarē augstākos standartus individuālajiem aizsardzības līdzekļiem un drošībai darba vidē, kas vērsta uz divu izpildes rādītāju sasniegšanu. Pirmkārt, nepieļaut smagus nelaimes gadījumus darba vietā, kas radušies nepietiekamas uzraudzības, neatbilstoša aprīkojuma vai neatbilstošas risku vadības rezultātā. Otrkārt, uzsākt mērīt darbinieku pieredzi individuālo aizsardzības līdzekļu izmantošanā, panākot novērtējumu ne zemāku par 5 no 6 punktiem.

Situācijas apraksts. ST ļoti augsta prioritāte ir kvalitatīvs un drošs darba aprīkojums, ieskaitot darba apģērbus, darbinieku veselību un drošību darba vidē. *Latvenergo* koncerns ir pievienojies memorandam "Misija 0", kas nozīmē, ka ST netiek pieļauts neviens smags nelaimes gadījums vai nelaimes gadījumi, kas radušies nepietiekamas uzraudzības, aprīkojuma, risku vadības rezultātā. ST tiek veikti visi preventīvie piesardzības pasākumi, lai novērstu jebkāda veida nelaimes gadījumu darba vietā.

Papildus, lai nodrošinātu augstu apmierinātību ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, kas ir būtiski lielākajai darbinieku daļai, tiks pievērsta uzmanība gan to kvalitātei, gan pieejamībai un tiks mērīta darbinieku pieredze individuālo aizsardzības līdzekļu lietošanā turpmākajiem uzlabojumiem, kas būs par pamatu situācijas novērtējumam un turpmāko uzlabojumu un attīstības soļu veikšanai.

3) S1.3. Uzturēt taisnīgu atalgojuma sistēmu, kas nepieļauj diskriminējošas darba samaksas atšķirības, kas vērsta uz trīs izpildes rādītāju sasniegšanu *Latvenergo* koncerna ietvaros. Pirmkārt, darbinieku pieredzes aptaujā atalgojums novērtēts ne mazāk kā ar 4 no 6 punktiem. Otrkārt, kopējās atlīdzības mediāna pilna laika darbiniekam pret valdes priekšsēdētāja atlīdzību – 1:9. Treškārt, tiek saņemts ārējs novērtējums par taisnīgu atalgojuma principu uzturēšanu.

Situācijas apraksts. *Latvenergo* koncernā tai skaitā ST tiek veikti atalgojuma pētījumi vairāk nekā 20 gadus un, piedāvājot risinājumus atalgojuma jautājumos, lēmumi pieņemti, balstoties uz pētījumu rezultātiem un papildu ievāktajiem datiem par atalgojumu (sludinājumi, oficiālā statistika, atlases sarunas). *Latvenergo* koncernā tai skaitā ST, kopumā darbinieku apmierinātība ar atalgojumu ir laba, tomēr, sekojot ES direktīvām, izmaiņām vietējos darba tiesību aktos, tendencēm palielināt atalgojumu principu caurskatāmību, lai nepieļautu diskriminējošus lēmumus, koncerns apņemas aktualizēt taisnīga atalgojuma principus. Līdz šim ir ieviesti vairāki pasākumi, kas veicina darbinieku izpratni un zinātību atalgojuma jautājumos (darbinieku aptaujas, skaidrojoša komunikācija, konsultācijas), kuri tiks kvalitatīvi uzlaboti, un kā nākamais solis meklēts kvalitatīvs ārējs novērtējums taisnīga un nediskriminējoša atalgojuma principu ievērošanas apliecinājumam. Tāpat tiks paplašināts dialogs un sadarbība ar sociālo partneri (arodbiedrību).

leguldījums ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu izpildē

Darbiniekiem veicināta veselības apdraudējuma pārvaldība.

Nodrošināts, ka darbinieki iegūst zināšanas un prasmes, kas vajadzīgas ilgtspējīgas attīstības veicināšanai, tostarp izglītojot ilgtspējīgu dzīvesveidu, cilvēktiesībām, dzimumu līdztiesību.

Nodrošināts taisnīgs atalgojums, droša darba vide, darba apstākļi un veicināta darbinieku izglītība, netiek izmantots bērnu darbaspēks.

S2. Kritiskie resursi

Mērķis: nodrošināt kritisko resursu aizsardzību uzņēmuma un klientu interesēs.

Kāpēc joma ir svarīga? ST ilgtermiņa mērķis ir ilgtspējīga un ekonomiski pamatota elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojuma nodrošināšana, efektīvi pārvaldot elektrotīklu, kas ir valsts attīstībai un drošībai stratēģiski nozīmīgi resursi un infrastruktūra, sniedzot kvalitatīvu un drošu pakalpojumu visā valsts teritorijā.

Kritiskā infrastruktūra ir Latvijas Republikā izvietoti objekti, sistēmas vai to daļas, kuras ir būtiskas svarīgu sabiedrības funkciju īstenošanas, kā arī cilvēku veselības aizsardzības, drošības, ekonomiskās vai sociālās labklājības nodrošināšanai un kuru iznīcināšana vai darbības traucējumi būtiski ietekmētu valsts funkciju īstenošanu.

ST kritiskais personāls – darbinieki, kas nodrošina kritisko procesu norisi (valsts apdraudējuma un ārkārtējās situācijas gadījumā) un kritiskās infrastruktūras izpildes nepārtrauktību.

Ģeopolitiskā situācija, apdraudējumu un incidentu skaita un veidu pieaugums (piemēram, kibernetiskie uzbrukumi), negaidīta epidemioloģiskās situācijas pasliktināšanās (Covid-19), kas ietekmē personāla pieejamību, kopumā nosaka nepieciešamību būtisku uzmanību pievērst kritisko resursu aizsardzībai un personāla pieejamībai, lai

nodrošinātu ST komercdarbības uzdevumu nepārtrauktu izpildi, vai darbības atjaunošanu atbilstošā līmenī krīžu vai būtisku traucējumu gadījumos.

Kritisko resursu jomā ir viena apņemšanās:

- 1) **S2.1. Nodrošināt kritiskās infrastruktūras pārvaldību un uzņēmuma rīcībā esošo informācijas resursu aizsardzību.** Tiek nodrošināts, ka augstas pakāpes incidentu skaits gadā ir nulle.

Kritiskās infrastruktūras pārvaldību regulē valstī noteiktie normatīvie akti.

ieguldījums ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu izpildē

Nodrošināta kvalitatīva un droša sadales pakalpojuma piegāde.

S3. Izglītība un zinātne

Mērķis: veicināt izglītību un zinātni.

Kāpēc joma ir svarīga? Izglītoti un darba tirgus vajadzībām atbilstoši sagatavoti speciālisti ir uzņēmuma izaugsmes, produktivitātes un inovāciju pamats.

Sabiedrības, jo īpaši bērnu un jauniešu izglītošana elektrodrošības jautājumos ir viena no ST korporatīvās sociālās atbildības prioritātēm. ST preventīvā darba mērķis ir novērst bīstamas situācijas elektroietaišu tuvumā un pasargāt bērnus un jauniešus no elektrotraumām un liktenīgām kļūdām, kas var radīt neprognozējamās un traģiskas sekas, ietekmējot turpmāko dzīvi.

Veicinot skolēnu interesi par enerģētikas nozari un izglītotu, pēc iespējas vairāk bērnu un jauniešu, ST ir iesaistījies dažādās iniciatīvās, piemēram, nodibinājuma "Iespējamā misija" skolu programmā "Dzīvei gatavs", un sniedz skolēniem enerģētikas nozares zināšanas mācību priekšmetu ietvaros, tādējādi palīdzot skolēniem sasaistīt mācībās gūtās zināšanas ar reālo dzīvi.

Izglītības un zinātnes jomā ir noteikta viena apņemšanās:

- 1) **S3.1. Ar izglītojošām aktivitātēm veicināt bērnu un jauniešu zinātību par elektrodrošību,** kas vērsta uz elektrodrošības vēstnešu nodarbībām izglītības iestādēs un iesaisti publiskos pasākumos.

Situācijas apraksts. Ik gadu bērni gūst dažādas elektrotraumas, un visbiežāk tas notiek sev pazīstamā vidē – mājās, pagalmā vai tuvējā apkārtnē. Mazi bērni lielākoties gūst elektrotraumas, iepazīstot pasauli sev apkārt, savukārt jau paaugušies – neuzmanības, nezināšanas vai pārdrošības dēļ.

Sadarbībā ar izglītības institūcijām un uzņēmuma ekspertiem – elektrodrošības vēstnešiem – ikgadēji ST īsteno bērnu un jauniešu elektrodrošībai veltītas aktivitātes, vada klātienē un tiešsaistes elektrodrošības nodarbības, īpaši pievēršot uzmanību katrai vecuma grupai atbilstošajam zināšanu līmenim.

Izveidota īpaši elektrodrošībai veltīta tiešsaistes vietne www.arelektribuneriske.lv.

Ieguldījums ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu izpildē.

Veicināta skolēnu un pedagogu zinātība par zaļo kursu, elektrodrošību un resursu efektīvu izmantošanu.

S4. Sabiedrība

Mērķis: ieguldījumi sabiedrībā.

Kāpēc joma ir svarīga? ST nodrošina elektroapgādi teju 100% Latvijas iedzīvotāju visā valsts teritorijā, tāpēc pašsaprotami, ka ST uzņemas atbildību par sabiedrības elektrodrošības zināšanu un prasmju stiprināšanu, lai veicinātu drošību gan sistēmas operatora elektroinfrastruktūras tuvumā, gan ikdienā.

Sabiedrības jomā ir viena apņemšanās:

1) S4.1. Attīstīt sabiedrības zinātību un iespējas zaļā kursa un enerģētikas jomā

Situācijas apraksts. Ik gadu ST reģistrē vidēji 200 līdz 300 negadījumus, kuros, saimnieciskās darbības rezultātā, ar tehniku tiek bojātas gaisvadu elektrolīnijas un pazemes kabeļu līnijas. Tas notiek, veicot lauksaimniecības vai mežsaimniecības darbus, rakšanas, mežizstrādes un citus darbus gan nesaskaņojot attiecīgās darbības elektrotīkla tuvumā, gan specializētajai teknikai kļūstot arvien lielākai, kas rada iespēju nejauši aizķert vai pārrakt vadus.

Elektrotraumu izcelšanās apstākļi ikdienas dzīvē ik gadu saglabājas līdzīgi – elektroierīču lietošana ūdens tuvumā, bojātas elektrotehnikas, vadu vai rozešu izmantošana, remontdarbu veikšana pie neatslēgta sprieguma. Arī neuzmanīga elektrisko zāles plāvēju izmantošana vasaras sezonā ir biežs elektrotraumu cēlonis.

Sabiedrības zinātības veicināšanai par enerģētiku turpināsies sabiedrības izglītošana elektrodrošības jautājumos un tiks īstenotas mērķētas kampaņas.

Ieguldījums ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu izpildē.

Veicināta sabiedrības zinātība par elektrodrošību.

S5. Klienti

Mērķis: veicināt ilgtspēju klientu pusē.

Kāpēc joma ir svarīga? Ilgtspējas veicināšana klientu pusē ir *Latvenergo* koncerna ieguldījums klimatneitralitātes mērķu sasniegšanā, konkurētspējas un vērtības palielināšanā. Ilgtspējas aspektu veicināšana saskarsmē ar klientiem un komunikācijā palielina pakalpojumu un sadarbības pievienoto vērtību, veicina klientu ilgtermiņa attiecības.

Klientu jomā ir divas apņemšanās:

1) S5.1. Augsta klientu apmierinātības līmeņa un saskarsmes izcilības nodrošināšana, veicinot digitālu klientu servisu attīstību

Situācijas apraksts. ST ir uz klientu orientēts uzņēmums ar nemainīgu vērtību sabiedrībai – kvalitatīvu un nepārtrauktu elektroenerģiju katrā mājsaimniecībā un katrā uzņēmumā. Pakalpojumu kvalitātes, elektroapgādes nepārtrauktības un klientu apkalpošanas regulāra attīstība ir prioritārās jomas klientu apmierinātības paaugstināšanai.

Ikgadēji tiek īstenotas aktivitātes klientu apkalpošanas kvalitātes uzlabošanai, balstoties uz klientu vajadzību attīstību, tehnoloģiju sniegtajām iespējām, labāko Latvijas un citu valstu pieredzi. Klientu apmierinātības vērtējumu visbūtiskāk ietekmē elektroenerģijas sadales tarifu izmaiņas, tāpēc būtiskākās iniciatīvas ST pusē ir veicināt izpratni un zinātību par tarifu struktūru, elektrības pieslēgumu parametriem un iespējām optimizēt savus ikdienas paradumus un energopārvaldību kopumā. Klienti aicināti aktīvi izmantot gan vairākus ST sniegtos pakalpojumus (piemēram, slodzes izmaiņu pakalpojumu un tarifu plānu maiņu), gan arī e-vides iespējas (piemēram, mājaslapu, virtuālā asistenta Valta atbalstu, slodzes aprēķina un tarifu aprēķina kalkulatorus). Tarifu paaugstināšana nav vienīgais izaicinājums – ik gadu saskaramies arī ar vairākām dabas stihijām, kas rada apjomīgas masveida bojājumu situācijas.

Klienti kļūst dinamiskāki un prasīgāki, arī ST klientu attiecību vadībā ir būtiski ieņemt arvien aktīvāku pozīciju, un sadarbībā uzņemties iniciatīvu, spēt redzēt vairākus soļus uz priekšu un sniegt padomus, vienlaikus turpinot uzņemto kursu uz mūsdienīgiem e-vides risinājumiem, lai nodrošinātu darbības efektivitāti un klientiem vēl ātrāku un ērtāku sadarbību ar ST.

Klientu apmierinātības līmenis tiek regulāri monitorēts ar pētījumu palīdzību, kas veikti kā juridisko personu, tā privāto klientu segmentos, regulāri tiek vērtēta klientu apmierinātība caur dažādiem saskarsmes aspektiem (piemēram, pakalpojumi, apkalpošana, komunikācija, u.c.).

2) S5.2. Ilgtspējīgs un ekonomiski pamatots sadales pakalpojums un droša un kvalitatīva elektroapgāde

Situācijas apraksts. Elektrotīkla uzturēšana un attīstība ir viens no galvenajiem ST pienākumiem. Ilgtspējīgas elektroapgādes kvalitātes nodrošināšanai elektrotīkls tiek veidots, pievēršot uzmanību elektrotīkla drošumam un sprieguma kvalitātei katrā objektā un elektrotīklā kopumā.

Sistēmas vidējā elektroenerģijas piegādes pārtraukumu skaita (SAIFI) un ilguma (SAIDI) rādītāju uzlabojumu veicina mērķtiecīgas investīcijas sadales elektrotīklu pārbūvē un modernizācijā un intensīva elektrolīniju trašu tīrīšana. Dabas apstākļu ietekmes mazināšanai, ik gadu tiek veikta elektrolīniju trašu attīrīšana no krūmiem un

potenciāli apdraudošo koku izzāģēšana aizsargjoslā, vidēji gadā iztīrot līdz 5 000 km. Elektrotīkla atjaunošanai un pārbūvei katru gadu tiek atjaunoti vidēji 1,5-2% elektrotīklu kopgaruma. Lai paaugstinātu elektroapgādes drošumu (nepārtrauktību) rādītājus (SAIDI, SAIFI), tiks palielināts izolētā elektrotīkla īpatsvars visās sistēmas teritorijās, kā arī īstenojot nedrošo kabeļu nomaiņu un attālināti vadāmu slēdžu izbūvi. Jaunas darbu izpildes tehnoloģijas ļauj veikt arvien vairāk uzturēšanas un remontdarbu, neatslēdzot elektroapgādi klientiem. ST pilnveido elektrotīkla vadības sistēmas – uzstādot vadāmas iekārtas, aprīkojot tīkla elementus ar sensoriem, nodrošinot kvalitatīvu un ātru datu apmaiņu, tostarp divvirzienu datu plūsmu, izmantojot viedās uzskaites funkcionalitāti. Viedā tīkla attīstība nodrošina uz klientu orientētu, drošu un kvalitatīvu elektroapgādi un jaunu pakalpojumu pieejamību klientiem, kā arī nodrošina atjaunīgo energoresursu efektīvāku integrēšanu kopējā elektrotīklā.

leguldījums ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu izpildē.

Veicināta optimāla klientu pieslēgumu energopārvaldība un efektīva sadales pakalpojumu izmantošana.

Nodrošināta droša un kvalitatīva elektroapgāde.

G. PĀRVALDĪBA

Pārvaldība ir kritiski svarīga uzņēmuma konkurētspējas un ilgtspējības nodrošināšanai. Laba pārvaldība palīdz uzņēmumā efektīvi vadīt resursus, riskus un iespējas, kā arī veicina ilgtermiņa panākumus un uzticēšanos sadarbībā ar ieinteresētajām pusēm.

ST ievēro *Latvenergo* koncerna vienotos korporatīvās pārvaldības principus, kas ir noteikti un uzturēti Korporatīvās pārvaldības politikā, lai mērķtiecīgi un sistemātiski nodrošinātu ST stratēģisko virzību, integritāti, atbildību un priekšnosacījumus Stratēģijā un Ilgtspējas stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanai un ST vērtības palielināšanai. *Latvenergo* koncerna tai skaitā ST pārvaldība tiek īstenota atbilstoši starptautiski labākajai korporatīvās pārvaldības praksei, normatīvajiem aktiem un citiem saistošiem tiesību aktiem.

Pārvaldības sadaļa ir iedalīta četrās jomās: ilgtspējas jomu pārvaldība, biznesa ētika, attiecības ar piegādātājiem, caurskatāmība un atklātība, katrā no jomām izvirzot mērķi, apņemšanās mērķa sasniegšanai, KPI un sasniedzamo vērtību.

G1. Ilgtspējas jomu pārvaldība

Mērķis: nodrošināt integrētu un efektīvu ilgtspējas jomu pārvaldību.

Kāpēc joma ir svarīga? Integrēta un efektīva ilgtspējas jomu pārvaldība nodrošina daudz vieglāku un skaidrāku procesu ilgtspējas mērķu realizācijā. Šīs jomas

sakārtotība skaidri norāda uz ilgtspēju kā uzņēmuma prioritāti gan sadarbības partneriem, gan arī darbiniekiem. Ilgtspējas pārvaldība sākas no augstākās vadības - ja augstākā vadība demonstrē skaidru atbalstu ilgtspējas iniciatīvām, tad tas nodrošina nepārprotamu signālu uzņēmuma darbiniekiem attiecīgai viņu rīcībai un apsvērumiem lēmumu pieņemšanā. Komunikācijai ir būtiska loma iekšējā klimata nodrošināšanā un izpratnes veidošanā, tāpēc svarīgi ir arī darbiniekus izglītēt par ilgtspējas jautājumiem un veicināt motivāciju iesaistei. Dati ir arī viena no būtiskām efektīvas ilgtspējas pārvaldības sastāvdaļām, lai varētu veiksmīgi novērtēt esošo situāciju, izmērīt progresu, tai skaitā, ilgtspējas mērķu izpildi, identificēt jomas, kurās nepieciešami uzlabojumi, un arī veikt gan iekšējo, gan ārējo nefinanšu ziņošanu.

Ilgtspējas jomu pārvaldības jomā ir trīs apņemšanās:

1) **G1.1. Integrēt ilgtspēju lēmumu pieņemšanas procesos**, kas vērsta uz valdes iesaistes ilgtspējas jautājumu pārvaldībā veicināšanu, piesaistot valdes locekļu atbalstu ilgtspējas mērķu izpildei, dzimumu līdztiesības veicināšanu vadītāju piesaistes un atlases procesos, kā arī ilgtspējas aspektu lēmumu pieņemšanas procesos integrēšanu.

Situācijas apraksts. Atbilstoši koncerna mērķu struktūrai, valdes locekļu / virzienu direktoru individuālo gada mērķos ir sadaļa "Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķi". Plānots konkretizēt sasniedzamās vērtības un vērtēšanas kritērijus atbilstoši ST ilgtspējas stratēģiskajiem mērķiem. Vides un darba aizsardzības jautājumu integrēšana procesos notiek atbilstoši vides sertifikāta ar paplašinājumu energoefektivitātē vadības sistēmas ietvaros (vides pārvaldība, darba aizsardzība, energopārvaldība un kvalitāte). Šobrīd nav formālu dokumentu, kas skaidri regulētu plašāku ilgtspējas jautājumu pārvaldību un ilgtspējas aspekta iekļaušanu lēmumu pieņemšanā. ST Valde aktīvi iesaistās ilgtspējas jautājumu virzībā, uzņēmumā ir nodrošināta iesaiste *Latvenergo* koncerna ilgtspējas komitejas darbā, kas aptver daļu no uzdevumiem ilgtspējas jautājumu pārvaldībā. Ir nepieciešams izveidot visaptverošu praksi, tajā skaitā, izveidot kontroljautājumu sarakstu, kuri jāapsver lēmumu pieņemšanas procesā ar mērķi novērtēt tajā ilgtspējas aspektus.

Darbinieku piesaistē un atlasē tiek ievērota nediskriminējoša attieksme, atbilstoši Darba likumam, Ētikas kodeksa un atlases labās prakses nosacījumiem.

ST ir noteikts attīstības plāna un gada mērķu definēšanas un uzraudzības process un regulāri notiek darbs pie biznesa mērķu vadības sistēmas pilnveides. ST tiks nodrošināta ilgtspējas mērķu integrēšana kopējā uzņēmuma mērķu sistēmā. Tādējādi, iesaistot darbiniekus ilgtspēju veicinošo aktivitāšu īstenošanā gan funkciju ietvaros, gan starpfunkcionālos projektos.

2) **G1.2. Veicināt darbinieku izpratni par ilgtspēju un tās būtiskumu**, kas vērsta uz darbinieku iesaistes ilgtspējas jautājumu izpratnē un pārvaldībā veicināšanu, organizējot izglītojošus, ilgtspēju veicinošus pasākumus un realizējot darbinieku idejas.

Situācijas apraksts. Ilgtspēju veicinoši pasākumi (konferences, darbinieku aptauja, prezentācijas, lekcijas, informatīvi e-pasti visiem ST darbiniekiem utt.) ST tiek realizēti jau ilgstoši, veidojot darbinieku izpratni par uzņēmuma ilgtermiņa, tai skaitā ilgtspējīgas attīstības jautājumiem, veicinot motivāciju iesaistīties ST mērķu sasniegšanā. ST ir realizētas virkne darbinieku idejas – gan Ideju bankas, gan Inovāciju Laboratorijas

ietvaros. Inovatīvu ideju apriti un realizēšanu plānots turpināt, akcentējot papildus kritērijus attiecībā uz ilgtspēju, jo šie ir pasākumi ar skaidri redzamu darbinieku iesaisti un rezultātu. Nākamajam gadam tiek izvirzīts mērķis darbinieku iesaisti izmērīt un atbilstoši koriģēt vai nu aktivitātes vai sasniedzamos rādītājus.

3) **G1.3. Efektīvi pārvaldīt ilgtspējas datus**, kas vērsta uz vienotas pieejas ilgtspējas datu pārvaldībai ieviešanu.

Situācijas apraksts. Šobrīd nav vienotas pieejas un sistēmas ilgtspējas datu pārvaldībai.

leguldījums ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu izpildē.

Darbinieki izglītoti par ilgtspējas jautājumiem.

Dzimumu līdztiesības un dažādības veicināšana.

Izveidoti caurskatāmi procesi valdes iesaistei ilgtspējas jautājumu pārraudzībā. Efektīvi pārvaldīti ilgtspējas dati.

G2. Biznesa ētika

Mērķis: nodrošināt godīgas, taisnīgas un cieņpilnas darba un darījumu attiecības.

Kāpēc joma ir svarīga? Godīgas, taisnīgas un cieņpilnas darba un darījumu attiecības norāda uz uzņēmuma apņemšanos veidot atklātu un nediskrimējošu dialogu un sadarbību ar ieinteresētajām pusēm, tostarp klientiem, investoriem, darbiniekiem un plašāku sabiedrību. Šim faktoram ir ļoti liela ietekme uz uzņēmuma reputāciju un uzticamības radīšanu. Ja uzņēmums veic uzņēmējdarbību atbilstoši labai biznesa ētikai, tad pilnīgi iespējams, ka šī aspekta ietekmi tik ļoti nejutām ikdienas darbībā, savukārt, ja publiski parādās kāds būtisks biznesa ētikas pārkāpums, tad tas var ļoti ietekmēt sadarbību ar ieinteresētajām pusēm, īpaši aizdevējiem un sadarbības partneriem, kas ilgtspēju ir izvirzījuši darbības priekšplānā. Godīgas, taisnīgas un cieņpilnas darba un darījumu attiecības nav tikai ētiskas atbildības jautājums, bet gan arī gudra uzņēmuma stratēģija.

Biznesa ētikas jomā ir trīs apņemšanās:

1) **G2.1. Uzturēt ētisku rīcību atbalstošu korporatīvo kultūru**, kas vērsta uz korupcijas un citu ētikas normu pārkāpumu gadījumu novēršanu.

Situācijas apraksts. *Latvenergo* koncernā un arī ST ir bijuši ar aizdomām par korupciju vai neētisku rīcību saistīti notikumi, kas savulaik ļoti ietekmēja ST gan koncerna reputāciju un aizņemtā finansējuma pieejamību. Tāpēc jau pirms vairāk nekā 10 gadiem *Latvenergo* koncernā tika aizsākti skaidri procesi ētikas normu ieviešanai un skaidrošanai. Koncernā ir izstrādāts Ētikas kodekss, ieviesti ziņošanas / trauksmes celšanas kanāli, izstrādātas e-mācības par koncerna Ētikas kodeksa prasībām. Visas uzsāktās aktivitātes plānots uzturēt un attīstīt.

2) **G2.2. Caurskatāma iesaiste nozares politikas veidošanā**, kas vērsta uz atklātības par iesaisti un ieguldījumiem nodrošināšanu.

Situācijas apraksts. Nozares organizācijas gan Latvijā, gan Eiropā pārstāv nozares kopējās intereses, to saskaņošanu un interešu pārstāvniecību, veicinot nozares attīstību un darbības efektivitāti, tomēr to potenciālā ietekme ir zemāka nekā, piemēram, regulatoram u.c. ST sadarbojas ar šīm organizācijām, nodrošinot informācijas apmaiņu, diskusijas u.tml. Valsts un pašvaldību institūcijas (Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija, Klimata un enerģētikas ministrija, Ekonomikas ministrija u.c.) ir nozīmīgi partneri gan elektrosadales sistēmas un pakalpojumu attīstības stratēģiskajā plānošanā, gan ikdienas operatīvajā darbā, veicinot elektrosadales sistēmas un nozares kopējo attīstību. ST aktīvi sadarbojas ar šīm iestādēm, sniedzot informāciju, gatavojot priekšlikumus nozares attīstībai un regulējuma pilnveidošanai savas ekspertīzes ietvaros, nodrošinot atklātību par iesaisti organizācijās, pozīciju izstrādi par tiesību aktu un politikas dokumentu projektiem un ieguldījumu sabiedrības informēšanā par nozares aktualitātēm.

3) **G2.3. Īstenot godprātīgu maksājumu praksi**, kas vērsta uz atbildīgas, saprotamas un nediskriminējošas samaksas kārtības uzturēšanu.

Situācijas apraksts. Šobrīd īstenotā prakse paredz maksājumu veikšanu ne vēlāk kā 30 dienās, tomēr pastāv izņēmuma gadījumi, kad maksājumu termiņi ir garāki, līdz ar ko, *Latvenergo* koncerna ietvaros šo apņemšanos ir jānostiprina formāli un jāiestrādā nepieciešamajos iekšējos dokumentos. ST ir viens no lielākajiem nodokļu maksātājiem Latvijā un uztur godīgu nodokļu aprēķina un samaksas kārtību.

Ieguldījums ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu izpildē.

Nodrošināta darbinieku zinātība uzņēmuma Ētikas kodeksa ievērošanas jautājumos.

Sadarbības partneriem nodrošināti vienlīdzīgi principi samaksas termiņiem.

Novērsta korupcija. Nodrošināta publiska piekļuve informācijai par iesaisti nozares politikas veidošanā, dalību organizācijās un veiktajiem ieguldījumiem politiskās organizācijās.

G3. Attiecības ar piegādātājiem

Mērķis: atbildīgi iepirkt preces un pakalpojumus.

Kāpēc joma ir svarīga? Atbildīga preču un pakalpojumu iegāde ir svarīga, jo tā skar vides, sociālos un pārvaldības jautājumus, vienlaikus sniedzot daudzus ieguvumus uzņēmumam, tostarp sniedz iespējamu izmaksu ietaupījumu (piemēram, rēķinot pilna dzīves cikla izmaksas), mazina riskus, uzlabo uzņēmuma reputāciju un piekļuvi tirgiem. Šāda pieeja veicina globālo ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu un atbilst sabiedrības gaidām, veicinot atbildīgāku un ilgtspējīgāku uzņēmējdarbības vidi.

Attiecību ar piegādātājiem jomā ir četras apņemšanās:

1) **G3.1. Pilnveidot ilgtspējas prasības piegādātājiem**, kas vērsta uz ilgtspējas prasību piegādātājiem un piegādātāju vērtēšanas sistēmas izstrādi.

Situācijas apraksts. Ir izstrādāti virkne dokumentu – *Latvenergo* koncerna Ētikas pamatprincipi sadarbībai ar līgumpartneriem, kas vērsti uz pārvaldības aspektu, ar līguma noteikumiem tiek nodrošinātas vides un darba aizsardzības prasības, kā arī veicot darbības ST piederošajos objektos darbuuzņēmējiem ir izvirzītas vides un darba aizsardzības prasības. ST ņems dalību koncerna ietvaros pilnveidot prasības un izstrādāt vērtēšanas sistēmu, lai tiktu aptvertas visas ilgtspējas jomas.

2) **G3.2. Izglītēt piegādātājus**, kas vērsta uz apmācību piegādātājiem organizēšanu.

Situācijas apraksts. Ik gadu tiek organizētas piegādātāju dienas, lai nodrošinātu dialogu ar piegādātājiem un informētu par aktuālo iepirkumu jomā un saņemt atgriezenisko saiti. ST sadarbosies ar *Latvenergo* koncernu, iesaistoties piegādātāju regulāru apmācību izstrādē un ieviešanā, kā arī apmācību īstenošanā, kas veicinās ST ilgtspējas prasību izpratni un ievērošanu, kā arī motivētu darbuuzņēmējus tās pārņemt un ieviest savā komercdarbībā.

3) **G3.3. Veicināt piegādātāju ieinteresētību ievērot ilgtspējas prasības**, kas vērsta uz piegādātāju pārbaudes klātienē organizēšanu, skaidri demonstrējot koncerna apņemšanos sadarboties ar uzņēmumiem, kas nodrošina ilgtspējas prasību izpildi.

Situācijas apraksts. Tiek īstenotas darbuuzņēmēju pārbaudes par vides un darba aizsardzības prasību ievērošanu ST objektos (atbalsta objekti, tehniskie objekti, iznomāti īpašumi). ST objektos īsteno darbuuzņēmēju pārbaudes izlases veidā (vides un darba aizsardzības prasību ievērošana). Nākotnē ir plānots veikt klātienē pārbaudes noteikta riska piegādātājiem (piegādātāju objektos), pēc pārbaudes veicot ar piegādātāju pārrunas ar mērķi uzlabot piegādātāja darbības rezultātu, ja nepieciešams.

4) **G3.4. Īstenot ilgtspējīgu iepirkumu**, kas vērsts uz ilgtspējas kritēriju vai prasību ietveršanu iepirkumos.

Situācijas apraksts. Šobrīd ir nodrošināts *Latvenergo* koncerna elektroniskās iepirkuma sistēmas (LEIS) un darba uzdevumu plūsmas sistēmas (BURA) atbalsts

(iespēja atzīmēt zaļos iepirkumus un veikt uzskaiti). Pamatnoteikumos iepirkumu procedūrām iestrādātas *Latvenergo koncerna* iekšējās vispārīgas zaļā iepirkuma vadlīnijas. ST iesaistīsies ilgtspējīgu iepirkumu īstenošanas pilnveidē un iepirkumu uzskaites izveidē koncernā.

Ieguldījums ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu izpildē.

Sadarbības partneriem veicināta veselības apdraudējuma pārvaldība.

Sadarbības partneri izglītoti par ilgtspējas jautājumiem.

Sadarbības partneriem norādītas prasības sociālajā jomā.

Sadarbības partneriem veicināta ilgtspējīgas prakses ievērošana. Īstenots ilgtspējīgs iepirkums.

G4. Caurskatāmība un atklātība

Mērķis: nodrošināt caurskatāmību un atklātību atbilstoši labākajai praksei.

Kāpēc joma ir svarīga? Caurskatāmība un atklātība veicina darbinieku, klientu, sadarbības partneru un citu ieinteresēto pušu uzticēšanos. Ja uzņēmums ir atklāts par savu darbību, finansiālo stāvokli un lēmumu pieņemšanas procesiem, tam ir lielākas iespējas iegūt šo pušu uzticību. Īpaši būtiski šo faktoru uzlūko aizdevēji, un atklātība finanšu un nefinanšu pārskatos var piesaistīt vairāk investoru un potenciāli samazināt uzņēmuma aizņemšanās izmaksas. Caurskatāma un atvērta korporatīvā kultūra kopumā liecina par ētisku un atbildīgu uzņēmējdarbības praksi, kas savukārt uzlabo uzņēmuma reputāciju un uzņēmuma pievilcību klientiem un sadarbības partneriem.

Caurskatāmības un atklātības jomā ir trīs apņemšanās:

- 1) **G4.1. Atklāt nefinanšu informāciju atbilstoši labākajai praksei**, kas vērsta uz nefinanšu pārskatu un ziņojumu atbilstoši aktuālajām prasībām sagatavošanu.

Situācijas apraksts. *Latvenergo* koncerna ilgtspējas pārskats tiek sagatavots atbilstoši Global Reporting Initiative vadlīnijām. Koncernā tiek ieviestas jaunās Korporatīvās ilgtspējas ziņošanas direktīvas un Eiropas ilgtspējas ziņošanas standartu prasības, kas ilgtspējas pārskatam piemērojamas no 2024. gada. Par Korporatīvās pārvaldības kodeksa kritēriju ievērošanu ST reizi gadā tiek sagatavots ziņojums.

- 2) **G4.2. Veikt ārējus ilgtspējas novērtējumus**, kas vērsti uz atklātības par koncerna ilgtspējas briedumu, ko novērtējušas trešās puses, nodrošināšanu.

Situācijas apraksts. ST piedalās Ilgtspējas indeksā no 2016. gada. 2023. gadā ST saņēma augstāko – Dimanta kategoriju. Starptautiskas reitinga aģentūras pēc savas iniciatīvas veic neregulārus *Latvenergo* koncerna novērtējumus.

ST īsteno dalību Valsts darba inspekcijas rīkotajā darba aizsardzības Labas prakses konkursā "Zelta ķivere". 2023. gadā iegūta 2. vieta par darba aizsardzības pasākumiem un darbu uzņēmumā klimata pārmaiņu ietekmē.

ST īsteno dalību Apdrošināšanas sabiedrības BALTA (PZU grupa) un Satiksmes ministrijas rīkotajā konkursā "Drošākais uzņēmuma autoparks". 2023. gadā iegūta zelta atzinība uzņēmuma specializētās tehnikas autoparkam. ST autoparka specializētās tehnikas vienības, ir neatņemama uzņēmuma darbības sastāvdaļa, jo ik diennakti visā Latvijā notiek elektrotīkla apsekošanas un uzturēšanas darbi, kuri norisinās arī sliktos, kā arī stihiju izraisīto bojājumu novēršanā pat bīstamos laikapstākļos.

3) **G4.3. Veicināt ST reputāciju un atbildīga uzņēmuma tēlu**, ko pamato reputācijas novērtējums. Lai sekotu īstenoto aktivitāšu efektivitātei un noteiktu uzlabojamās jomas vai procesus, turpināsies regulāru pētījumus reputācijas izmaiņu novērtēšanai un sabiedrības informētības un viedokļa noskaidrošanai īstenošana par ST īstenojamām korporatīvās sociālās atbildības aktivitātēm.

Situācijas apraksts. AS "Latvenergo" un AS "Sadales tīkls" regulāri veic reputācijas pētījumu, kurā iekļauti jautājumi par īsteno to korporatīvās sociālās atbildības praksi.

leguldījums ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu izpildē.

Veikta nefinanšu ziņošana.

Veikts ilgtspējīga uzņēmuma novērtējums, reputācija.

F. FINANSES

Finanšu sadaļa pastiprina un paskaidro apņemšanās no citām sadaļām, nodefinējot konkrētus mērķus, kā plānojam veikt investīcijas ilgtspējīgos aktīvos un cik lielā mērā vēlamies finansēt inovācijas, attīstību un izpēti.

Finanšu sadaļa ir iedalīta divās jomās: investīcijas un finansējums inovācijām, izpētei un attīstībai, katrā no jomām izvirzot mērķi, apņemšanos mērķa sasniegšanai, KPI un sasniedzamo vērtību.

F1. Investīcijas

Mērķis: atbildīgi investēt.

Kāpēc joma ir svarīga? Atbildīgas investīcijas veicina atbildīgu un ētisku finanšu praksi, kas sniedz labumu visās ilgtspējas jomās. Integrējot ilgtspējīgas attīstības apsvērumus investīciju lēmumos un finanšu stratēģijā, tiek, cita starpā, mazināta ietekme uz vidi, ierobežoti ilgtspējas riski, atvieglota piekļuve ārējam kapitālam, piesaistīti klienti, kuriem ir būtisks koncerna ilgtspējas sniegums, rezultātā veicinot ekonomisko stabilitāti ilgtermiņā.

Investīciju jomā ir viena apņemšanās:

- 1) **F1.1. Veicināt ilgtspējīgas attīstības projektu realizāciju**, kas vērsta uz investēšanu ES taksonomijai atbilstošās darbībās.

Situācijas apraksts. Atbilstība ES taksonomijai ir šobrīd visplašāk izmantotais un atpazīstamais rādītājs ilgtspējīgu investīciju noteikšanai. 2023. gadā 100% ST investīciju tika ieguldīti ES taksonomijai atbilstošās darbībās.

Ieguldījums ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu izpildē.

Īstenoti ilgtspējīgi energoinfrastruktūras attīstības projekti

Nodrošināts ilgtspējīgs sadales pakalpojums.

F2. Finansējums inovācijām, izpētei un attīstībai

Mērķis: attīstīt produktus un pakalpojumus un uzlabot darbības efektivitāti.

Kāpēc joma ir svarīga? Produktu un pakalpojumu attīstīšanā un darbības efektivitātes uzlabošanā liela nozīme ir inovācijām. Ar inovācijām tiek veicināts tehnoloģiskais progress, radīti jauni produkti un pakalpojumi, uzlabota procesu kvalitāte un efektivitāte, un konkurētspēja, arī risināti ilgtspējas jautājumi, kopumā veicinot uzņēmuma attīstību un ekonomisko izaugsmi.

Finansējuma inovāciju, izpētes un attīstības jomā ir viena apņemšanās:

- 1) **F2.1. ST veicināt uz inovācijām vērsta vides veidošanu**, kas vērsta uz noteikta finansējuma inovācijām, izpētei un attīstībai novirzīšanu.

Situācijas apraksts. Apņemšanās novirzīt finansējumu inovācijām, izpētei un attīstībai ir iekļauta *Latvenergo* koncerna Stratēģijā. Iekļaujot šo apņemšanos Ilgtspējas stratēģijā, ST apņemas mērīt rādītāju un ziņot par progresu. ST Rādītājs par 2023. gadu bija 0,20 % no 2023. gada ST apgrozījuma. ST Attīstības plānā (2025-2034) ietverta iniciatīva līdz 2034. gadam, ST pakāpeniski palielināt inovāciju attīstības finansējumu vismaz 1% apmērā no uzņēmuma apgrozījuma. Minētais finansējums tiks fokusēts jaunu tehnoloģiju pētniecībai, pilotēšanai un labās prakses pārnesēi, tādā veidā sekmējot uzņēmuma tehnoloģisko ilgtspēju un stratēģisko mērķu sasniegšanu.

leguldījums ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu izpildē.

Ar inovācijām sekmēta ekonomiskā izaugsme.

Nodrošināts finansējums pētniecībai un inovācijām.

► 6. Risku pārvaldība

Lai nodrošinātu *Latvenergo* koncerna spēju saglabāt finansiālu stabilitāti un ilgtspējīgu attīstību, risku vadības sistēma ietver pasākumus, kas saistīti ar rūpīgu vides, sociālo un pārvaldības risku identificēšanu, novērtēšanu un mazināšanu. Efektīva ilgtspējas risku vadība nodrošina uzņēmuma reputācijas un iesaistīto pušu uzticības veidošanos, vienlaikus palīdzot izvairīties no iespējamajiem finansiāliem zaudējumiem un tiesiskām sekām saistībā ar ilgtspējas jautājumiem. Ilgtspējas risku vadība nodrošina uzņēmuma konkurētspēju un palīdz veidot ilgtspējīgu nākotni gan uzņēmuma, gan sabiedrības labā.

Ilgtspējas riski ir identificēti AS "Latvenergo" Ilgtspējas komitejas vadībā un ietverti *Latvenergo* koncerna ilgtspējas stratēģijas 6. nodaļā. Risku pārvaldība. Risku novērtējumā ņemti vērā koncerna aspekti tai skaitā arī ST.

Ilgtspējas risku novērtēšanā par pamatu tika izmantota vienotā *Latvenergo* koncerna risku metodika.

Jaunie ilgtspējas riski tiks iekļauti vienotā *Latvenergo* koncerna risku informācijas sistēmā, iedalot tos pēc to risku jomām ("Vides", "Sociālā", "Pārvaldība") ar iespēju atlasīt šos riskus, un neveidojot atsevišķu ilgtspējas risku reģistru. Turpmāk ilgtspējas risku identificēšana un novērtēšana tiks iekļauta ST ikgadējā risku pārvērtēšanas procesā – funkcijām / struktūrvienībām pārskatot savus riskus. Identificētajiem ilgtspējas riskiem (jaunajiem) tiks izstrādāti risku ierobežošanas pasākumi un nākamajos periodos tiks meklētas arī iespējas.

► 7. Ieviešana un uzraudzība

ST ilgtspējas stratēģiju apstiprina un tās ieviešanas un īstenošanas pārraudzību veic AS "Sadales tīkls" valde.

Noteiktās apņemšanās, mērķu un snieguma rādītāju plānošana nākamajam periodam tiek veikta saskaņā ar ikgadējo mērķu vadības procesu uzņēmumā. Ilgtspējas stratēģijas mērķu īstenošanas monitoringu, izpildes novērtējumu, izmaiņu ierosinājumu pārvaldību veic Stratēģiskā pārvaldības funkcija, ja nav noteikts citādi. Ilgtspējas stratēģijas īstenošanas statuss Valdei tiek ziņots ne retāk kā reizi pusgadā.

► 8. Secinājumi

ST Ilgtspējas stratēģija izstrādāta balstoties uz *Latvenergo* koncerna stratēģijas ietvaru, konkrētāk norādot ST apņemšanās mērķus un sasniedzamos rādītājus. Nosakot ilgtspējas mērķus pamatā tika ņemti vērā ilgtspējas stratēģijas mērķi, kas tieši norāda uz ilgtspējas rādītājiem, gan biznesa mērķu īstenošanā iekļautās aktivitātes un attīstības plāna mērķa rādītājus, kas sniedz devumu attiecībā uz ilgtspēju un tie strukturēti pēc vides, sociālās, pārvaldības un finanšu jomu dalījuma.

Ilgtspējas stratēģijas īstenošanas process ietver ilgtspējas stratēģisko mērķu komunikāciju uzņēmumā un tas sasaistīts ar Biznesa stratēģijas, uzņēmuma Finanšu vadības plāna un Attīstības plāna un ikgadēju budžeta un gada mērķu ietvaru, to īstenošanas izpildes novērtēšanu un kontroli, kas tiek papildināta ar ilgtspējas stratēģijas mērķu identifikatoriem.

Ilgtspējas stratēģija būs par pamatu gan ilgtspējas pārvaldības procesa izveidei, gan tālākai pilnveidei, gan ilgtspējas kultūras ieviešanai uzņēmumā.

Ilgtspējas stratēģijas periodā ST jāveido ilgtspējas kultūra, jāpaaugstina izpratne, zinātība par ilgtspējas jomu un sasaisti ar Eiropas standartiem un pasaules globālajām iniciatīvām. Prasības ilgtspējas jomā ir plašas un ļoti mainīgas, līdz ar ko nepārtraukti ir jāseko līdzi aktualitātēm, un nepieciešamības gadījumā ilgtspējas stratēģijā un noteiktajos mērķos jāveic atbilstošas korekcijas.

Saīsinājumi un mērvienības

Saīsinājumi

ANO	Apvienoto nāciju organizācija
CO ₂	Ogļskābā gāze
ES	Eiropas Savienība
ESG	Vide, sociālā, pārvaldība (Environment, Social, Governance)
IAM	Ilgtspējīgas attīstības mērķi
KPI	Izpildes pamatrādītāji (Key Performance Indicators)
KSA	Korporatīvā sociālā atbildība
SEG	Siltumnīcefekta gāzes
Zaļā elektroenerģija / AER	Atjaunīgie energoresursi - ir dabas resursi jeb enerģijas avoti, kas pieejami nosacīti bezgalīgā apjomā un atjaunojas dabisku procesu rezultātā (vēja, saules, ģeotermālā, plūdmaiņu un viļņu, ūdens enerģija un bioenerģija).

Mērvienības

kWh kilovatstunda	kWh kilovatstunda
MWh megavatstunda	MWh megavatstunda
GWh gigavatstunda	GWh gigavatstunda
TWh teravatstunda	TWh teravatstunda